

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

15:22 – КР: 36 «С» 2024.04.02.004 ПЗ

КУДЛАЙ КАТЕРИНИ ВОЛОДИМИРІВНИ

2024

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВП НУБіП України «НИЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет агротехнологій та економіки

ВП НУБіП України "НАТІ"

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
обліку і оподаткування

Наталія ЦАРУК
« ____ » _____ 2024 р.

ВП НУБіП України "НАТІ"

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ВП НУБіП України "НАТІ"

на тему «Організація і методика формування Балансу (Звіту про
фінансовий стан)»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Гарант освітньої програми
к.е.н, доцент

Наталія ЦАРУК

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи

к.е.н., доцент

Вікторія НОВОДВОРСЬКА

Виконав

Катерина КУДЛАЙ

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ВП НУБіП України "НАТІ" «НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет агротехнологій та економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку і оподаткування

к.е.н., доцент Наталія ЦАРУК

ВП НУБіП України "НАТІ"

« » ВП НУБіП України "НАТІ" 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи студенту

Кудлай Катерині Володимирівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

ВП НУБіП України "НАТІ"

Спеціальність: 01 «Облік і оподаткування»

ВП НУБіП України "НАТІ"

Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи «Організація і методика формування
Балансу (Звіту про фінансовий стан)»

затверджена наказом директора ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний
інститут» від «02» 04. 2024 № 36 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 03.06.2024 р.

ВП НУБіП України "НАТІ"

Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи річні звіти підприємства,
літературні джерела вітчизняних і зарубіжних авторів, законодавчі і нормативно-
правові акти

ВП НУБіП України "НАТІ"

Перелік питань, які потрібно розробити:

1. теоретичні основи складання балансу;

2. методика складання балансу;

ВП НУБіП України "НАТІ"

3. аналіз і контроль показників балансу в управлінні підприємством.

ВП НУБіП України "НАТІ"

Дата видачі завдання «08» 04. 2024 р.

Керівник бакалаврської
кваліфікаційної роботи

ВП НУБіП України "НАТІ"

(підпис)

Вікторія НОВОДВОРСЬКА

ВП НУБіП України "НАТІ"

Завдання прийняв до виконання

Катерина КУДЛАЙ

(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СКЛАДАННЯ БАЛАНСУ	5
1.1. Економічна суть балансу як основна форма фінансової звітності.....	5
1.2. Принципи та вимоги до складання балансу.....	9
Висновки до розділу 1	13
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ БАЛАНСУ.....	14
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	14
2.2. Інформаційне забезпечення та організація складання балансу.....	17
2.3. Методика формування статей балансу	19
2.4. Особливості формування показників балансу за міжнародними стандартами	24
2.5. Удосконалення методики складання балансу на підприємстві.....	28
Висновки до розділу 2	31
РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ПОКАЗНИКІВ БАЛАНСУ В УПРАВЛІННІ	
ПІДПРИЄМСТВОМ.....	32
3.1. Методичні прийоми аналізу і контролю.....	32
3.2. Контроль показників балансу підприємства.....	38
3.3. Аналіз фінансового стану підприємства.....	42
3.4. Узагальнення результатів аналізу та контролю і прийняття управлінських рішень на підприємстві	49
Висновки до розділу 3	51
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55

ВСТУП

Основне місце в системі інформаційного забезпечення посідає фінансова звітність, показники якої характеризують фінансовий стан та результати діяльності підприємства. Інформація фінансової звітності використовується під час фінансового аналізу, планування та розробки фінансової стратегії та плану розвитку бізнесу.

Найбільш універсальною формою фінансової звітності є Баланс (Звіт про фінансовий стан), який посідає одне з основних місць у науковій концепції обліку.

Базою при написанні бакалаврської кваліфікаційної роботи послужили праці таких відомих в Україні та за кордоном авторів як Білоус В. Т., Бутинець Ф.Ф., Білоусько В. С., Бутинець Ф. Ф., Валуев Б. И., Жук В. М., Ганяйло О.М., Кірейцева Г.Г., Кравченко Л. І., Лузан Ю. А., Подольська В. О., Сук Л.К., Скирпан О. П., Сошко В. В., Усад Б. Ф., Шигун М. М. та інших.

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних і організаційно- методичних положень і розробка на цій основі практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесу складання Балансу (Звіт про фінансовий стан) на досліджуваному підприємстві ТОВ «Сираївське».

Поставлена мета визначила зміст дослідження, що базується на послідовному вирішенні таких завдань теоретичного та практичного характеру:

- дослідити суть Балансу та її значення;
- розглянути принципи та вимоги до складання Балансу;
- опрацювати методику складання Балансу та особливості формування показників;
- розкрити інформаційне забезпечення та організацію складання Балансу; розробити порівняльний аналіз формування показників Балансу;

- зробити підсумок та надати пропозиції щодо удосконалення організації та

методики складання Балансу (Звіту про фінансовий стан).

Об'єктом дослідження є Баланс (Звіт про фінансовий стан), та процес його складання на основі ТОВ «Сираївське» м. Ніжин Чернігівської області.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та організаційно-методичних положень складання Балансу (Звіту про фінансовий стан).

Методи дослідження. При написанні бакалаврської кваліфікаційної роботи використовується низка методів і прийомів дослідження: порівняння (зіставлення абсолютних та відносних показників певних підрозділ за певний період часу), групування, балансовий метод (оцінка забезпеченості підприємства основними фондами та аналіз робочого часу працівників), методи математичної статистики (аналіз фінансово-майнового стану підприємства, побудова кореляційно-регресійної моделі), розрахунок відносних величин, тощо.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові та законодавчі положення, монографії, підручники, публікації вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків з питань розвитку інформаційної економіки, теорії, методики й організації формування Балансу, інтернет-ресурси, а також фінансова звітність ТОВ «Сираївське».

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СКЛАДАННЯ БАЛАНСУ**1.1. Економічна суть балансу як основна форма фінансової звітності**

Керування фінансово-господарською діяльністю підприємства потребує вчасної та правдивої інформації про стан та рух господарських засобів за складом та розміщенням, джерелами створення та цільовими функціями. Ці відомості можна отримати завдяки бухгалтерському балансу, який посідає ключове місце в бухгалтерській звітності підприємства, через те що, він найширше охарактеризує сукупність властивостей окремого господарюючого суб'єкта [1].

Відповідно до балансу можна отримати оцінку важливих фінансово-аналітичних характеристик підприємства: оцінку ліквідності підприємства, ефективності та результативності джерел зовнішнього використання підприємства.

Методику складання та використання балансу розглядали П. П. Кірейцева, О. М. Ганяйло, С. О. Олійник, Л. К. Сук та ін.

Розглянувши зміст економічної категорії «баланс» у середньовічній практиці, можна зробити висновок, що у ті часи баланс виступав тільки як перевірочний, тобто, давав можливість переконатися у вірності відображених операцій в господарській діяльності підприємства. Цікавим підтвердженням цього виступає той факт, що різниця між дебетовими та кредитовими оборотами, що сформувалась в підсумку арифметичних помилок, списувалась на прибуток чи збиток. В економічній літературі вітчизняні та зарубіжні автори підтримують ідею роз'яснення балансу або як елементу методу бухгалтерського обліку (Я.В. Соколов, К.Я. Хоминітд.), або як документ, який розкриває фінансовий результат діяльності підприємства (Л.В. Чижевська, В.В. Сопко, П.І. Савічев та інші) [9].

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Баланс (Звіт

про фінансовий стан) представляє собою звіт про фінансовий стан 16 підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал [38].

Рис.1.1! Визначники змісту балансу [43]

Важливість балансу настільки велика, що його дуже часто відокремлюють в самостійну звітну одиницю. Допоміжним до балансу виступає комплекс всіх інших форм бухгалтерської звітності, функція яких полягає в розшифровці даних, що відображені в балансі. Баланс відображає стан всіх коштів, що знаходяться в організації [42, с. 274].

Основою побудови балансу є класифікація видів господарських засобів. У бухгалтерському балансі відображається стан засобів організації в грошовій оцінці на конкретну дату. Ці кошти класифікуються за складом, джерелами формування, розміщення, юридичної приналежності та іншими ознаками.

За термінами складання розділяють баланс на:

- 1) вступні — формується на момент створення підприємства;
 - 2) операційні — формуються протягом року і відображають певні аспекти діяльності компанії;
 - 3) ліквідаційні — складаються при ліквідації підприємства.
- Залежно від обсягу даних баланси поділяються на:
- 4) прості — баланси, які на підприємстві не мають структурних підрозділів або філій;

5) складні — баланси підприємств, зі структурними підрозділами;

6) зведені — баланси підприємств, у яких має місце філія;

За змістом розрізняють баланси:

7) сальдові — включає лише залишок на рахунку та характеризує стан активів суб'єкта господарювання на конкретну дату.

8) оборотні — баланси, які, містять крім залишків по рахунках, обороти по дебету та кредиту рахунків;

9) результативні — баланси доходів і витрат, що дозволяють визначити чистий прибуток або чистий збиток;

10) проміжні — баланс, складений у будь-який час за необхідності;

11) шахові — баланси, окрім залишків по рахунках, містять кореспонденції даних рахунках. Ці залишки слід агрегувати лише на малих підприємствах з обмеженою кількістю рахунків;

12) порівняльні — баланс, у якому стаття балансу порівнюється з відповідною статтею балансу в попередньому періоді.

Господарські засоби поділяються на необоротні та оборотні. За джерелами формування господарські засоби поділяються на власні та залучені. Залучені кошти не належать організації, а їх тимчасово використовують протягом певного проміжку часу, після чого вони повертаються власникам.

Найважливішою особливістю бухгалтерського балансу є рівність результатів активу і пасиву, тому що і в активі, і в пасиві відображають одне і теж господарські засоби організації, але з різних сторін. В активі показується склад засобів, а в пасиві - джерела, за рахунок яких вони сформовані. Кожен елемент активу і пасиву називається статтею балансу, які згруповані в розділи. Кожен рядок балансу має свій порядковий номер, що полегшує її знаходження та посилання на окремі статті [22].

Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату.

Здійснюючи організаційні заходи доречно порівнювати баланс із балансами інших підприємств, що надасть можливість зробити оцінку структури та стану власності, а також джерел створення підприємства та підприємства конкурента.

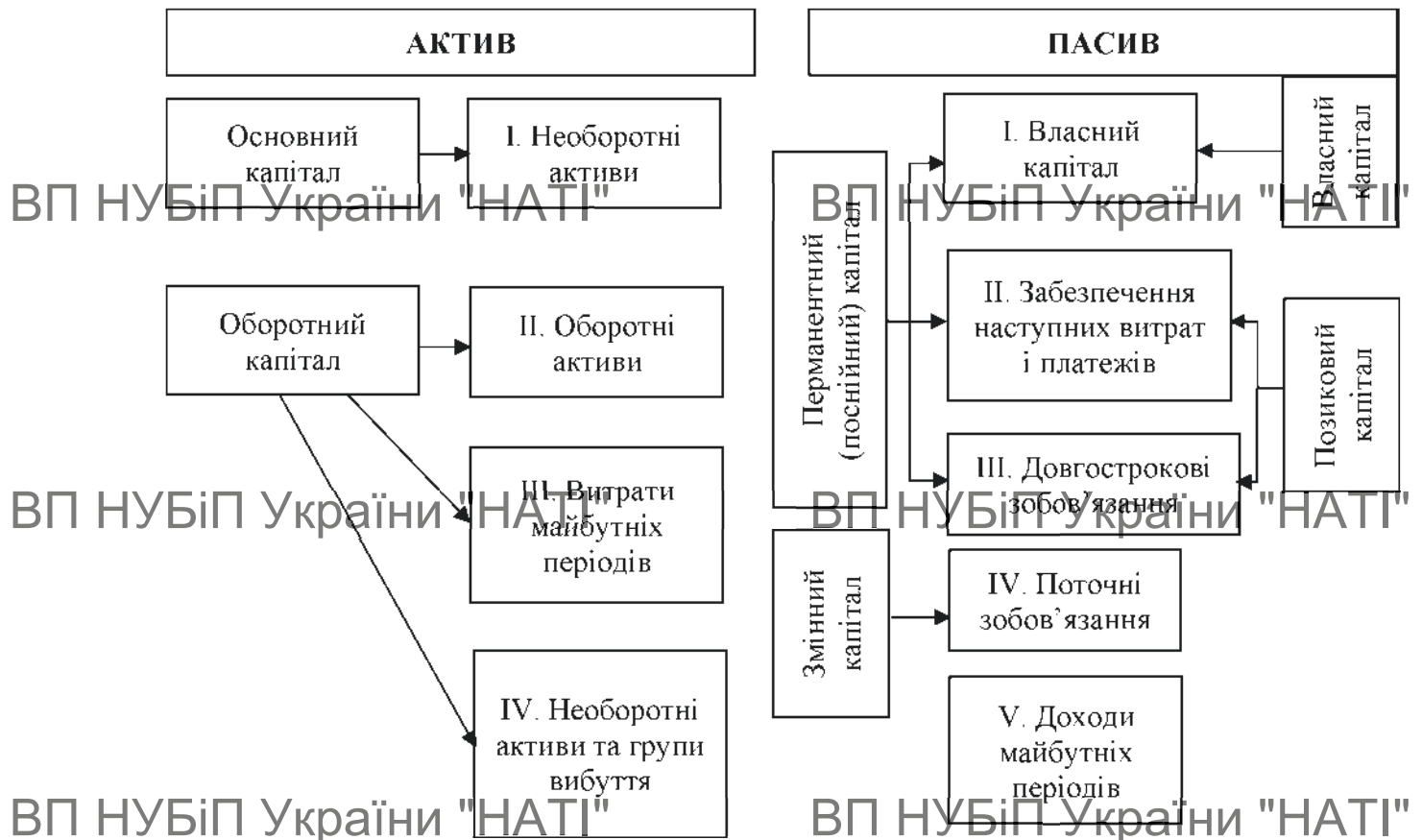

Рис. 1.2. Склад і структура Балансу [43]

Це дасть можливість отримати інформацію про вплив форм фінансування активів на продуктивність діяльності та внесення, за необхідності, конкретних змін на підприємствах АПК.

Аналіз фінансового стану агропромислових комплексів за показниками балансу дозволить оцінити структуру та вартість капіталу, а також динаміку основних показників та зростання підприємства.

Отже, вивчення бухгалтерського балансу як компонента інформаційного забезпечення процесу прийняття економічних рішень дає змогу стверджувати, що саме бухгалтерський баланс виступає інформаційною базою для прийняття широкого спектра економічних рішень підприємств.

1.2. Принципи та вимоги до складання балансу

Склад і характеристика основних принципів бухгалтерського обліку визначені Законом “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” (стаття 4) та НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” (п.6 Розділ III) [38].

В останній редакції Закону визначено сім принципів, якими слід дотримуватися при веденні бухгалтерського обліку і формуванні фінансової звітності:

- повнота висвітлення;
- автономність;
- послідовність;
- безперервність;
- нарахування та відповідності доходів і витрат;
- превалювання сутності над формою;
- єдиний грошовий вимірник.

Повне висвітлення - фінансова звітність має включати весь обсяг інформації про фактичні та потенційні результати господарських операцій та подій, які можуть вплинути на прийняті на їх основі рішення [6, с.45].

Автономність - кожен суб'єкт господарювання розглядається як окрема юридична особа, тому особисте майно та зобов'язання власників не мають відображатися у фінансовій звітності підприємства.

Принцип послідовності компанія повинна застосовувати щороку. Зміни в обліковій політиці мають місце тільки у випадках, що вимагаються національними положеннями бухгалтерського обліку, і зобов'язана бути аргументована та висвітлена у звітності.

Безперервність - оцінка активів та зобов'язань підприємства базується на припущенні, що його діяльність буде продовжуватись.

Нарахування та відповідність доходів і витрат - для визначення фінансового результату звітного періоду потрібно співставити доходи звітного

періоду з витратами, понесеними для отримання цього доходу. В той же час доходи і витрати висвітлюються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення не залежачи від дати надходження або сплати грошових коштів [23, с.186].

Рис. 1.3. Принципи побудови балансу [43]

Превалювання сутності над формою операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не тільки на основі їх юридичної форми.

За принципом історичної собівартості всі активи суб'єкта господарювання оцінюють за історичною вартістю, тобто за собівартістю або чистою вартістю реалізації. Якщо вартість реалізації нижча за історичну вартість, оцінка визначається на основі вартості реалізації. Чиста реалізаційна вартість це приблизна ціна продажу майна за вирахуванням очікуваних витрат. Чиста вартість реалізації дебіторської заборгованості визначається як різниця між загальною сумою дебіторської заборгованості та сумою сумнівної дебіторської

заборгованості. За чистою реалізаційною вартістю оцінюються запаси.

Принцип єдиного грошового вимірника узагальнює узагальнює всі операції в одній валюті.

Принцип періодичності забезпечує можливість розподілу діяльності підприємства на певний період для формування фінансової звітності. При складанні фінансової звітності розрахунковим періодом є календарний рік, а щоквартально складається проміжна звітність.

Принцип подвійності - це формула рівноваги, яка лежить в основі її формування;

За принципом роздвоєння сутності на протилежності - активи компанії розкриваються юридично та економічно. Тобто активи компанії поділяються на активи та пасиви;

Принцип симетрії та відповідності показує рівність підсумку активу та зобов'язань;

Відповідно до принципу ієрархії, компанії можуть розділити рівні балансу.

Бухгалтерський баланс повинен давати змогу вчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати їх оцінки, зроблені у минулому.

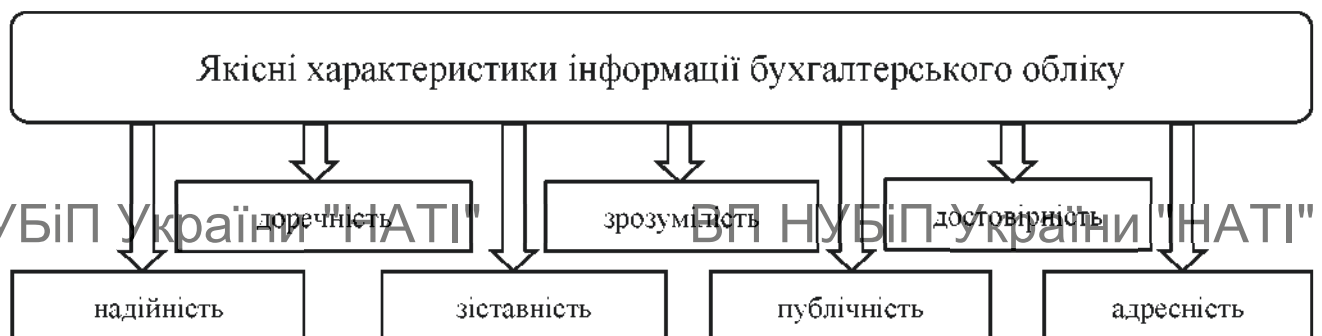

Рис. 1.4. Якісні характеристики бухгалтерського балансу [23]

Порядок заповнення балансу підприємства залежить від типу підприємства (волике, середнє, мале, мікропідприємство).

Загальні вимоги до складання балансу за формою 1:

- формується без десяткового знаку в тисячах гривень;
- суми в балансі сумуються по неокруглених цифрах;

- баланс складається на кінець останнього дня звітного періоду;

при складанні балансу можливе використання додатково вписуваних рядків;

- необов'язкове наведення статей, інформація по яким відсутня;
- заборонено проводити взаємне згортання статей активів і зобов'язань.

Таблиця 1.1

Форми балансу та їх подання [16]

Назва форми балансу	Нормативний документ	Тип підприємства	Куди подається квартальний баланс		
			Держтат	ДПС (податок на прибуток з квартальним звітним періодом)	ДПС (єдиний податок)
Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма №1)	НП(С)БО 1 (додаток 1)	Середні та великі підприємства	Так	Так	Ні
Баланс (форма №1-м)	НП(С)БО 25 (додаток 1)	Малі підприємства	Ні	Так	Ні
Баланс (форма №1-мс)	НП(С)БО 25 (додаток 2)	Мікропідприємства та єдиноподатники 3 групи (юрособи), неприбуткові товариства	Ні	Так*	Ні

Баланс підприємства формується на кінець останнього дня звітного періоду на підставі інформації за залишками на балансових рахунках - 1-6 класів Плану рахунків бухгалтерського обліку з оборотно-сальдової відомості та Головної книги.

Звітним періодом є календарний рік, який розділений на періоди звітування - квартали. Баланс як форма звітності формується щоквартально наростаючим

підсумком з початку звітнього року. «Дата балансу» - це останній календарний день кварталу. Під час складання річного балансу такою датою є 31 грудня, а за I квартал - 31 березня.

Якщо підприємство ліквідується, то ліквідаційна комісія формує ліквідаційний баланс та опубліковує його протягом 45 днів.

Показники Балансу які при визначенні підсумків вираховуються (вважаються від'ємними), у звітності наводяться в дужках.

Особливістю заповнення Балансу є те, що у графі 3 ф. № 1 "Баланс" "На початок звітнього періоду" наводяться показники станом на останній календарний день попереднього періоду. В графі 4 "На кінець звітнього періоду" відображаються значення активів і пасивів на кінець поточного звітнього періоду.

Висновок за розділом 1

Згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансові звітність в Україні" усі підприємства та організації повинні на основі даних бухгалтерського обліку складати і подавати фінансову звітність. Ця необхідність зумовлена тим, що користувачі фінансової звітності потребують систематизованої інформації про діяльність підприємства. Економічні рішення, які приймають користувачі фінансових звітів, вимагають оцінки здатності підприємства генерувати грошові кошти та їх еквіваленти, а також часу та впевненості в їх генеруванні.

Інформацію про фінансовий стан надає бухгалтерський баланс, на базі показників якого розкривається фінансово-господарська діяльність економічного суб'єкта. Тому центральною складовою фінансової звітності як основи інформаційного забезпечення є бухгалтерський баланс, використання якого на належному рівні дозволяє обґрунтувати і прийняти рішення.

РОЗДІЛ 2

ВП НУБіП України "НАТІ" МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ БАЛАНСУ ВП НУБіП України "НАТІ"

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

Засновником Товариства є Жук Ігор Вікторович, а директором - Старіков Олег Юрійович.

Форма власності: недержавна власність.

Юридична адреса ТОВ «Сираївське»: Україна, 16601, Чернігівська область, місто Ніжин, вулиця Носівський шлях, будинок 1. Досліджуване підприємство спеціалізується на вирощування зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур.

Підприємство має своєю метою здійснення робіт в галузі сільського господарства, а також виробництво та реалізація товарної продукції і сировини. Брати участь у виробництві, переробці, реалізації сільськогосподарської продукції, направлене на одержання прибутку.

Предметом діяльності підприємства є:

- вирощування, переробка та зберігання і в тому числі реалізація сільськогосподарської продукції
- організація сільськогосподарського виробництва, включаючи надання послуг суб'єктам господарювання всіх форм власності послуг з обробітку ґрунтів, вирощування та збирання сільськогосподарських культур;
- створення та використання машинно-технологічної станції;
- оренда сільськогосподарських земель для вирощування сільськогосподарських культур;
- масове виробництво, придбання та управління технічними засобами щодо застосування пестицидів та агрохімікатів;
- організація закупівлі, приймання, розміщення, переробки, зберігання та відвантаження пшениці, насіння зернових та олійних культур.

Для аналізу показників діяльності ТОВ «Сираївське» необхідно розглянути

деякі таблиці. Аналіз структури сільськогосподарських угідь ТОВ «Сираївське»

ВП НУБіП України "НАТІ" наведено в таблиці 2.1

ВП НУБіП України "НАТІ"

Таблиця 2.1

Склад і структура сільськогосподарських угідь ТОВ «Сираївське»

за 2021-2023рр.

Угіддя	2021 р.		2022 р.		2023 р.		2023 р. у % до 2021 р.
	га	%	га	%	га	%	
Всього с/г угідь, га	3 930,70	100	4 030,30	100	4 141,70	100	105,4
У т. ч. :							
- рілля	3519,70	89,5	3 732,3	92,6	3 829,70	92,5	108,8
- інші землі	339	22,2	298	19,6	312	19,5	92

Аналізуючи дані табл.2.1, можна дійти до висновку, що за 2021 - 2022 рр. що в основному основне місце на підприємстві займають сільськогосподарські угіддя займає рілля в середньому 91,5 %. Це свідчить про високу розораність земель господарства. На інші землі в середньому припадає - 8,5%. Сумарна площа сільськогосподарських угідь у 2023 році, порівнюючи з базисним 2021р. виросла на 5,4 %, або на 211 га. В свою чергу частка ріллі збільшилась на 8,8%, тобто на 310 га., але інші сільськогосподарські угіддя зменшились на 27 га.

Очевидно, що за останні роки на ТОВ «Сираївське» збільшилась площа сільськогосподарських угідь.

Таблиця 2.2

Динаміка трудових ресурсів ТОВ «Сираївське» за

2021-2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. у % до 2021 р.
Середньорічна чис. прац, осіб	105	97	101	96,19
у тому числі: у рослинництві	35	31	32	91,43
у тваринництві	70	66	69	98,57
Відпрацьовано у сг виробн. всього, люд-год	181020	174166,53	184974,29	102,18

Продовження таблиці 2.2

у тому числі: у рослинництві	63340	56661,47	60185	95,02
у тваринництві	117680	117505,1	124789,3	106,04
Відпр. одн. прац. за рік, люд-год	1724	1795,53	1831,43	106,23
у тому числі: у рослинництві	1809,71	1827,79	1880,78	103,93
у тваринництві	1681,14	1780,38	808,54	107,58
Коефіцієнт використання труд. ресурсів, всього	0,96	1	1,02	
у тому числі: у рослинництві				-
у тваринництві	1,01	1,02	1,04	-

Аналіз трудових ресурсів ТОВ «Сираївське» показав, що кількість працюючих у 2023 році в порівнянні з 2021 роком зменшився з 105 до 101 осіб або на 96,19%. Це пояснюється підвищенням продуктивності праці одного працівника.

Як наслідок, зросли відпрацьовані люд-год з 181020 у 2021 році до 184974,29 у 2023 або на 102,18%. Оскільки, кількість відпрацьованих люд. год. збільшується швидше, ніж кількість працівників, показує те, що продуктивність роботи та обсяг виконаних років працівника зростає.

У 2021 році час відпрацьований одним працівником становив 1724 люд- год., а вже у 20213 р. зросла до 1831,43 люд-год., або на 6,23%. Коефіцієнт використання трудових ресурсів на ТОВ «Сираївське» показав, що трудові ресурси застосовується максимально, а точніше, у 2019р. він становить 1,02 в порівнянні з 2021р. Це свідчить про зростання оптимального використання робочого часу та понаднормову працю працівника.

2.2. Інформаційне забезпечення та організація складання балансу

Бухгалтерський баланс - загалом являє собою таблицю, що відображає стан активів і пасивів суб'єкта господарювання на конкретну дату:

- активи - це все майно, що знаходиться під контролем підприємства;
- пасиви - являються джерелами для цього майна.

За формою №1 Баланс підприємства має містити:

ВП НУБІП України "НАТІ" назва підприємства;

ВП НУБІП України "НАТІ"

- місце реєстрації;
- організаційно-правова форма господарської діяльності;
- середню чисельність працівників;
- телефон та адресу підприємства;

ВП НУБІП України "НАТІ" одиниця виміру (пис. грн., без десяткових знаків);

ВП НУБІП України "НАТІ"

- дата, на яку складається Баланс.

Під час заповнення даних Балансу (графа 3) дані на початок року беруть із попереднього звіту, а за залишками синтетичних рахунків з оборотної відомості заповнюються дані на кінець звітного періоду (графа 4).

ВП НУБІП України "НАТІ"

ВП НУБІП України "НАТІ"

Процедура складання Балансу виконується в конкретній послідовності.

Спершу опрацьовуються первинні документи, які зафіксують господарські операції, після цього на основі відповідних первинних документів складають журнали та відомості. Журнали складаються на підставі накопичувальних та групувальних відомостей, які за кредитовим принципом ототожнюють інформацію. Кредитові обороти у кореспонденції з дебетом рахунків показують журнали.

ВП НУБІП України "НАТІ"

ВП НУБІП України "НАТІ"

Після цього проводиться взаємоперевірка у відомостях та журналах кореспондуючих рахунків, а наступним етапом є перенесення записів з журналів у Головну книгу. Подальшим кроком є формування на основі Головної книги оборотної відомості. Баланс можна заповнювати тільки після складання оборотної відомості, за рахунок методу переносу залишків за рахунками на потрібну статтю.

ВП НУБІП України "НАТІ"

ВП НУБІП України "НАТІ"

Однак під час складання балансу дуже часто можна допустити помилки. Це пов'язано тим, що працівники відділу бухгалтерії можуть допускати певні помилки в бухгалтерському обліку, а також тим, що протягом звітного року можуть бути внесені зміни в організацію і методику обліку конкретних видів майна, капіталу, господарських процесів, зобов'язань [5]. Розглянемо можливі помилки:

ВП НУБІП України "НАТІ"

ВП НУБІП України "НАТІ"

- класифікація кредитів. Потрібно враховувати строк погашення. Окрім

цього, та частина довгострокового кредиту, що підпадає до погашення протягом року вважається як поточне зобов'язання;

- депозитна класифікація. Тобто, депозити у банку, які за терміном перевищують 1 рік потрібно відображати в оборотних активах як готівку;

- різниця між МШП та МНМА полягає лише в очікуваному терміні корисного використання та відображення у різних розділах активу балансу.

В додатку А.1 наведено інформаційне забезпечення складання Балансу ТОВ «Сираївське» за 2023р.

Баланс бухгалтерського обліку формується наприкінці останнього звітного дня року (ч.1 ст. 13 Закону про бухоблік), але перед самим складанням балансу підприємство зобов'язане провести інвентаризацію.

Для цього на підприємстві формують інвентаризаційну комісію. Зміст якої затверджується розпорядчим документом Старіков О.Ю. (директор підприємства).

До неї включають:

- осіб, апарату управління підприємством;
- представників бухгалтерії;

- працівники, що мають досвід роботи на даному підприємстві, але не знайомі з об'єктом інвентаризації, первинним обліком та цінами.

Для того, щоб відбулося проведення інвентаризації, керівник видає наказ про її проведення. В наказі встановлюються строки проведення, періодичність та об'єкти інвентаризації.

Строки проведення інвентаризації регламентовані в п.10 розд.І Положення №879.

ВП НУБІП України "НАТІ" Строки проведення інвентаризації [18]

№ п/п	Види активів і зобов'язання	Термін проведення інвентаризації
1.	Необоротні активи (крім незавершених капітальних інвестицій, об'єктів основних засобів, які на момент інвентаризації знаходитимуться за межами підприємства, зокрема автомобілів, морських і річкових суден, які відбудуть у тривалі рейс, тощо)	У період 3 місяців до дати балансу
	Заласи (крім незавершеного виробництва і напівфабрикатів, інших матеріальних цінностей, які на момент інвентаризації знаходитимуться за межами підприємства)	
	Поточні біологічні активи	
	Дебіторська та кредиторська заборгованість	
	Витрати і доходи майбутніх періодів	
	Зобов'язання (крім невикористаних забезпечень, розрахунків з бюджетом і за відрахуваннями на загальнообов'язкове державне соціальне страхування)	
	Незавершені капітальні інвестиції	
Фінансові інвестиції		
Грошові кошти		
Кошти цільового фінансування		
3.	Зобов'язання в частині невикористаних забезпечень, розрахунків із бюджетом та з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	До тимчасового вибуття з підприємства
	Об'єкти основних засобів, зокрема автомобілів, морські та річкові судна, які відбудуть у тривалі рейси	
	Інші матеріальні цінності, які на дату інвентаризації знаходитимуться за межами підприємства	

Таким чином, в Балансі (Звіті про фінансовий стан) ТОВ «Сираївське» відображається стан майна в активі та стан власного капіталу і зобов'язань в пасиві на початок і кінець звітного періоду, що допускає використання його даних для оцінки фінансового стану підприємства.

2.3. Методика формування статей балансу

З точки зору економіки баланс - це система взаємозалежних показників, що з одного боку характеризують активи, тобто те чим розпоряджається та має у своїх володіннях підприємство, та те що охарактеризовує правовий аспект майна з іншого боку, відповідно до яких відносяться зобов'язання та капітал.

Ознайомлення з бухгалтерським балансом розпочинається зі

співвідношення між складовими складовими балансу (2.1) України "НАТІ"

$$\text{Актив}(A)=\text{Пасив}(П) \quad (2.1)$$

Наступне співвідношення (2.2), з одного боку можна визначити як структурне, тому що, склад майна- основні та оборотні засоби, або інакше кажучи, величина вкладених засобів у функціонування підприємства, а з іншого боку - хто та в якій формі приймав участь у формуванні майна підприємства.

$$\text{Актив}(A)=\text{Зобов'язання}(З)+\text{Капітал}(К) \quad (2.2)$$

Останнє співвідношення (2.3) завжди показує яка після відрахування зобов'язань є вартість чистих активів, тобто, що являється власністю підприємства та може бути використане для розподілу між засновниками при ліквідації підприємства [51, с.165].

$$\text{Власний капітал}(К)=\text{Активи}(A)-\text{Зобов'язання}(З) \quad (2.3)$$

Активи (згідно з НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності") — ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому [38].

Зобов'язання - це заборгованість підприємства, яка виникла в наслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.

- І розділі активу балансу «Необоротні активи» на ТОВ «Сираївське» розташовані такі статті:

- незавершені капітальні інвестиції показують у будівництві, виготовленні, модернізації, відновленні вартість капітальних інвестицій, а також при купівлі ОЗ, нематеріальних активів, ДБА, що виконуються сільськогосподарським підприємством;

- основні засоби розкривають на умовах фінансового лізингу отриманих та власних об'єктів, а також взятих в оренду майнових комплексів, які відносять до основних засобів відповідно до Положень (стандартів). У наведеній статті також відображається вартість інших необоротних активів, а саме матеріальних активів. За первісною вартістю на ТОВ «Сираївське» обліковують надходження ОЗ, а їх

вибуття у балансі після їх експлуатації відображають за залишковою вартістю;

у статті «Довгострокові біологічні активи» відображається вартість біологічних активів, які спроможні надавати сільськогосподарську продукцію більше ніж 12 місяців за залишковою або справедливою вартістю;

Розглянемо II розділ активу балансу «Оборотні активи».

- запаси - у процесі звичайного бізнесу загальна вартість активів, що утримуються для перепродажу, перепродається як готовий продукт, він проводиться для внутрішнього споживання, управління підприємством, збуту продукції та інших повсякденних операцій під час виробництва, операцій та послуг;

- стаття Виробничі запаси показує вартість запасів МШП, сировини, напівфабрикатів, палива та інших матеріалів, призначених для споживання в протягом експлуатаційного циклу;

- поточні біологічні активи - це активи, які спроможні виробляти сільськогосподарську продукцію та приносити економічні вигоди в інший спосіб в періоді до 12 місяців, в тому числі тварин на відгодівлі. У звіті про фінансовий стан підприємства вони визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат або за собівартістю, якщо справедливую вартість визначити неможливо;

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги - вже скоригована на резерв сумнівних боргів заборгованість покупців та замовників за товари. Роботи чи послуги, що їм надаються. Якщо звичайний операційний цикл триває більше 12 місяців, але в цей же час на підприємстві присутня дебіторська заборгованість, що виникає при звичайному операційному циклі та погашається після 12 місяців з дати балансу, то вона має існування саме в цій статті;

- дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом - це переплата за сплату податків, зборів та різних платежів, а також заборгованість податкових та фінансових органів;

- до статті грошові кошти та їх еквіваленти належать кошти в касі, поточні рахунки та інші банківські рахунки, що спроможні застосовуватись для поточних операцій, також це електронні кошти, кошти у дорозі та еквіваленти грошей. У

даній статті представлені кошти як у національній так і у іноземній валюті. Оскільки кошти які не можуть бути використані для операцій протягом одного року з дати балансу або протягом операційного циклу через існуючі обмеження, вони вилучаються з оборотних активів і позначаються як необоротні;

- в статті Інші оборотні активи висвітлюється сума оборотних активів, що не можливо включити до попередніх статей розділу II «Оборотні активи» активу Балансу, а саме: вартість грошових документів у національній валюті (марок, оплачені проїзні документи, оплачувані поїздки до санаторіїв, пансіонатів, тощо).

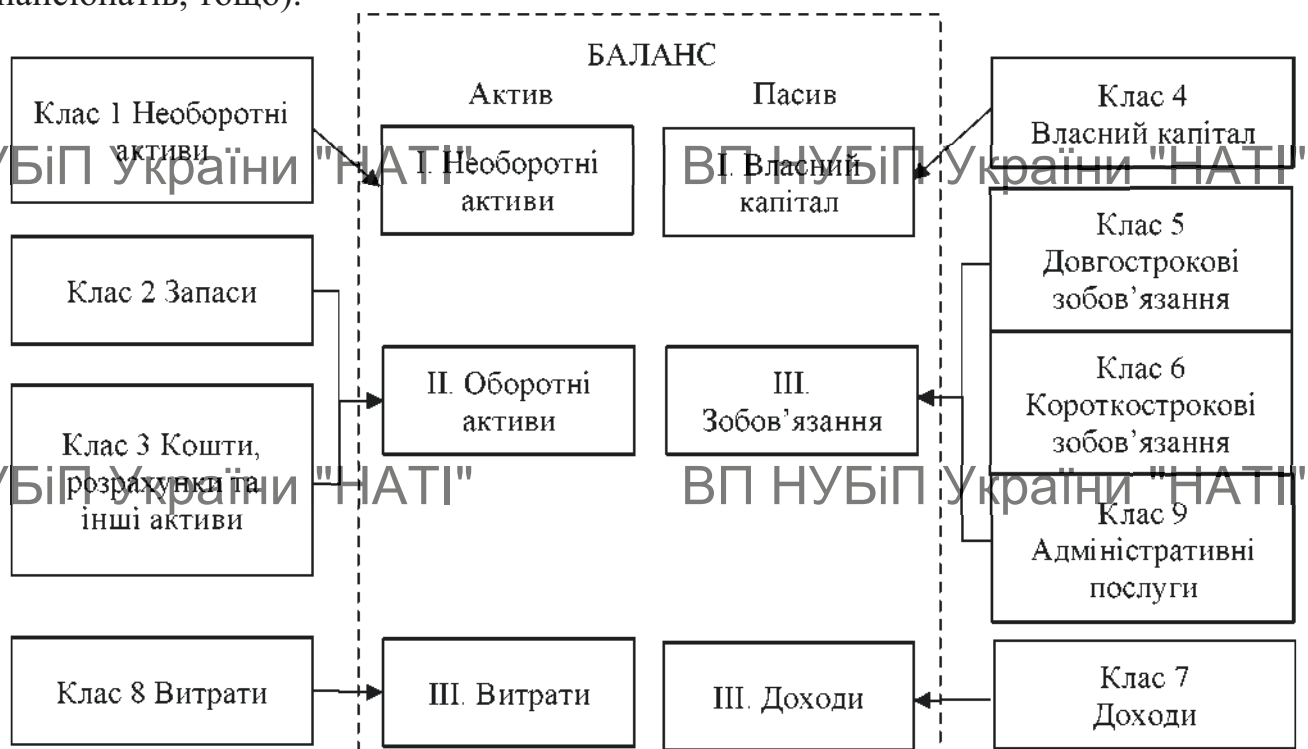

Рис. 2.1. Взаємозв'язок балансу та плану рахунків [7]

Пасив балансу надає інформацію про капітал компанії та її зобов'язання. Зобов'язання визнаються в балансі, коли його можна достовірно оцінити, і, ймовірно, потребуватиме відтоку ресурсів, що втілюють економічні вигоди, для вирішення своїх зобов'язань.

За елементом балансу «Зобов'язання» надає інформацію про забезпечення витрат і платежів, поточних та довгострокових зобов'язань.

- балансі існує 4 розділи пасиву.

- І розділі ТОВ «Сираївське»- «Власний капітал» висвітлені такі статті:

- зареєстрований капітал визначає розмір фіксованого статного капіталу засновницьким документами в розмірі, сформованому відповідно до законодавства;

- додатковий капітал розроблений для підсумку інформації про суми, на які вартість продажу перевищують номінальну вартість, крім того про вартість необоротних активів, які підприємство отримує безкоштовно від інших осіб;

- резервний капітал це сума створених резервів згідно чинного законодавства або за рахунок нерозподіленого прибутку установчих документів;

- нерозподілений прибуток розкривається як сума прибутку, який реінвестований у підприємство, або як сума непокритого збитку. Сума нарахованих збитків вказується в дужках і обчислюється при підсумуванні власного капіталу;

- короткострокові кредити банків показують суму поточних зобов'язань ТОВ «Сираївське» за позики отримані у банку;

- поточна кредиторська заборгованість за:

• товари, роботи, послуги - тут вказується сума заборгованості постачальникам і підрядникам за виконані роботи, матеріальні цінності та отримані послуги;

• розрахунками з бюджетом- в цій статті відображається борг підприємства за всі платежі до бюджету;

• розрахунками зі страхування - відображається розмір заборгованості зі сплати відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, майнове страхування та індивідуальне страхування своїх працівників.

• поточне забезпечення - вказується сума, яка буде використана протягом 12 місяців з дати складання балансу, щоб покрити витрати.

Отже, в бухгалтерському обліку баланс є найважливішою частиною фінансової звітності та втіленням принципу безперервної діяльності. Баланс характеризує склад компанії та джерела їх включення на певну дату в грошовій

формі.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

2.4. Особливості формування показників балансу за міжнародними стандартами

У сучасних умовах із вступом України у світову економіку, необхідно адаптувати національну систему бухгалтерського обліку до міжнародних вимог, що впроваджується відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Однією з найважливіших характеристик господарської діяльності є фінансовий стан, який відображається у бухгалтерському балансі. Кожне підприємство у кожній країні стикається із питанням складання балансу. Але, при організації бізнесу за межами України потрібно враховувати низку відмінностей між балансами різних країн.

Бухгалтерський баланс у всіх країнах є ключовим документом фінансової звітності на підприємстві, він є головним джерелом інформації для зовнішніх та внутрішніх користувачів про фінансовий стан підприємства. Такі країни як: США, Канада, Австралія, Велика Британія, Нідерланди не мають фіксованої форми балансу, вони використовуючи принцип повного розкриття інформації про господарську діяльність відображають фінансовий стан підприємства [14].

Відмінності у складі балансу за кордоном полягають у формі розміщення активів та пасивів - вертикальна чи горизонтальна, а також у принципі групування статей. Балансову розташування статей також має різну інтерпретацію. Наприклад, у Франції, Росії, Німеччині, Італії, США - актив відображається ліворуч, а праворуч- пасив. У Великій Британії, статті балансу відображаються послідовно, оскільки у них традиційним є зворотне розташування.

Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standard Board (IASB)) місце розташування якої у Лондоні, затвердила Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), які характеризуються як стандарти, які засновані на принципах [30].

У США створені організації, які генерують національний облік та звітність.

GAAP (Generally Accepted Accounting Principles) – це система бухгалтерських стандартів, а також процедур, які засновані на правилах, та будовані на принципах ієрархії, що містять багато документів, розроблених державними органами.

Статті балансу оцінюються відповідно до стандарті, що прийняті у країні.

Тому, розкриття дійсного фінансового стану підприємства залежить саме від достовірного та правильного судження.

Таблиця 2.4

Відмінності щодо оцінки статей балансу згідно з вимогами загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку США (GAAP) і міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS) [33]

№ з/п	Назва статті балансу	Оцінка за GAAP	Оцінка за МСФЗ (IFRS)
1.	Нематеріальні активи і основні засоби	За залишковою вартістю	За залишковою вартістю
2.	Довгострокові інвестиції	1) за собівартістю; 2) за переоціненою вартістю; 3) за найменшою оцінкою	1) метод участі в капіталі; 2) метод консолідації; 3) за найменшою оцінкою
3.	Поточні інвестиції	1) за ринковою вартістю; 2) за найменшою оцінкою	1) за собівартістю; 2) за вартістю, що амортизується; 3) за ринковою вартістю

Продовження таблиці 2.4

4.	Запаси	За меншою з двох оцінок: первісною (фактичною) вартістю або ринковою ціною	За собівартістю або за меншою з двох оцінок: первісною (фактичною) вартістю або ринковою ціною
5.	Дебіторська заборгованість	За чистою реалізаційною вартістю	За чистою реалізаційною вартістю
6.	Грошові кошти	За фактичною вартістю	За фактичною вартістю
7.	Короткострокові зобов'язання	За фактичною вартістю	За фактичною вартістю
8.	Довгострокові зобов'язання	1) за фактичною вартістю; 2) за приведеною вартістю	1) за фактичною вартістю; 2) за приведеною вартістю

Стаття - це основний елемент балансу. Стаття має на меті об'єкти, згруповані за економічною однорідністю.

Слід зазначити, що в українському балансі статті балансу розташовані у

затвердженні послідовності.

ВП НУБіП України "НАТІ"

Активи та зобов'язання у звіті про фінансовий стан не можна агрегувати, якщо це не вимагається певними МСФЗ.

Не вважається згортанням активів та пасивів у балансі:

- за чистою вартістю реалізації;

ВП НУБіП України "НАТІ"

- за залишковою вартістю.

ВП НУБіП України "НАТІ"

МСБО (IAS) 1 пропонує два ключових підходи до класифікації активів та пасивів при їх розкритті у звіті про фінансовий стан підприємства.

Перший підхід прогнозує представлення активів та пасивів поділених на поточні та непоточні. Другий підхід класифікує активи та зобов'язання та представлення їх у балансі в порядку їх ліквідності, але за умови, якщо наведена класифікація дозволяє користувачам звітів надавати інформацію, яка є перевіреною та доведеною.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

При використанні альтернативного варіанту подання балансу— у порядку зміни ліквідності статей: починаючи з коштів наводяться активи, а із короткострокової заборгованості - зобов'язання.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

МСБО 1 підкреслює, що такий варіант подання для фінансових інститутів є більш доречним та природнім.

Підприємство повинно надавати подальше пояснення статей балансу конкретно у Звіті, або у примітках. Це розшифрування витікає із суті підприємства.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Прикладами розшифрувань (які наводить МСБО 1) можуть бути:

1) відображення за окремими групами основних засобів вартості основних засобів

2) розбиття загальної суми дебіторської заборгованості за такими складовими:

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

дебіторська заборгованість покупців та замовників;

- дебіторська заборгованість пов'язаних осіб;
- надані аванси;
- інша дебіторська заборгованість.

3) відображення вартості запасів за товари, сировину, матеріали, готову

ВП НУБіП України "НАТІ" продукцію та незавершене виробництво;

4) розподіл забезпечень на витрат працівникам та на інші забезпечення;

5) роз'яснення резерву та власного капіталу.

МСБО 1 вимагає, щоб суб'єкт господарювання розкривав порівняльну

ВП НУБіП України "НАТІ" інформацію за попередні періоди щодо всіх сум, наведених за звітний період.

Підприємство надає порівняльну інформацію та подає принаймні два звіти про свій фінансовий стан (на кінець звітного періоду та за попередній період). Однак

досить часто компанії не обмежуються інформацією про попередній рік, а надають дані за три-чотири роки. Це дає можливість краще розуміти найважливіших

ВП НУБіП України "НАТІ" тенденцій у діяльності підприємства.

Це, звичайно, дві колонки даних за відповідні періоди у самому звіті.

Є також випадки, коли компанія подає принаймні три звіти про фінансовий стан:

- ретроспективне застосування облікової політики;

ВП НУБіП України "НАТІ" - перерахунок статей звітності;

- перекласифікація статей звітності.

Аналіз методології створення балансу показує, що міжнародні стандарти більш гнучкі, вони не містять положень про склад балансу, а також надають

можливість групувати статті за критерієм поточності, змінювати склад статей та

ВП НУБіП України "НАТІ" розкривати фінансові активи окремо відповідно до діючих стандартів.

Запозичення зарубіжного досвіду систем бухгалтерського обліку допоможе створити ефективні механізми управлінських рішень, спрямованих на швидке

спрямування суб'єктів господарювання в сучасних інтегрованих технологічних системах.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

2.5. Удосконалення методики складання балансу на підприємстві

Процес бухгалтерського обліку закінчується формуванням фінансової

звітності про господарську діяльність на ТОВ «Сираївське». Правова основа складання річних звітів регламентована НП(С)БО та Законом України «Про господарський облік та фінансову звітність в Україні». Державне регулювання фінансової звітності на рівні держави здійснюються з ціллю побудови єдиного правила формування фінансової звітності, яка є для всіх підприємств обов'язковою.

Звітність - таблиця система показників, яка показує обсяги та результати діяльності компанії. Завершальним етапом облікової роботи є саме складання звітності. Згідно НП(С)БО 1 фінансова звітність визначається як бухгалтерська звітність висвітлює фінансовий стан суб'єкта господарювання та підсумки його діяльності протягом звітного року [38].

Діючий бухгалтерський баланс ще не повністю відповідає вимогам контролю за дотриманням «золотого правила ліквідності» прийнятим у фінансовому управлінні, відповідно до якого активи підприємства мають фінансуватися за рахунок пасивів такого самого строку погашення. Це пов'язано з відсутністю чіткого розмежування поточних та не поточних активів та пасивів на українських підприємствах [4].

На рисунку 2.2 суцільними лініями зображено взаємозв'язок активів та пасивів балансу, які відповідають «золотому правилу» та є типовими для компаній, що знаходяться в нормальному фінансовому стані, а пунктирною лінією - взаємозв'язок між необоротними та короткостроковими зобов'язаннями, який притаманний підприємствам з кризовим фінансовим станом. Через брак власного капіталу такі підприємства змушені залучати короткострокові зобов'язання для покриття необоротних активів, які призначені фінансувати оборотні активи.

Для поліпшення побудови балансу основними напрямками мають стати:

- побудова балансу всіма підприємствами за єдиною методикою;

зменшити кількість статей балансу для їх кращого узагальнення та легшого вивчення.

Велика кількість бухгалтерських помилок також трапляється при складанні балансу, оскільки побудова балансу - це складний процес, що вимагає уважності

та точності [39].

Щоб уникнути цих труднощів у роботі бухгалтерів та полегшити складання форми №1, буде доцільним ввести заповнення певних проміжних документів (звітів) для спрощення процесу формування балансу. На перший погляд, складається думка, що це нововведення не полегшить, а навпаки подвоїть навантаження та додаткові записи бухгалтеру.

Перед складанням балансу бухгалтер звіряє дані аналітичного та синтетичного обліку. Впровадження проміжної документації дасть змогу точно зіставити обороти та сальдо аналітичних та синтетичних рахунків та на цій основі побудувати баланс.

Дана технологія заповнення звітів також підходить, якщо підприємства використовують різні методики складання звіту. Це дозволить використовувати основну форму звітності для різних макроекономічних досліджень без будь-яких обмежень та розбіжностей між звітами окремих суб'єктів господарювання [39]. Крім того пропонована звітність також має перевагу чіткості, що дозволяє використовувати для аналізу без машинних технологій.

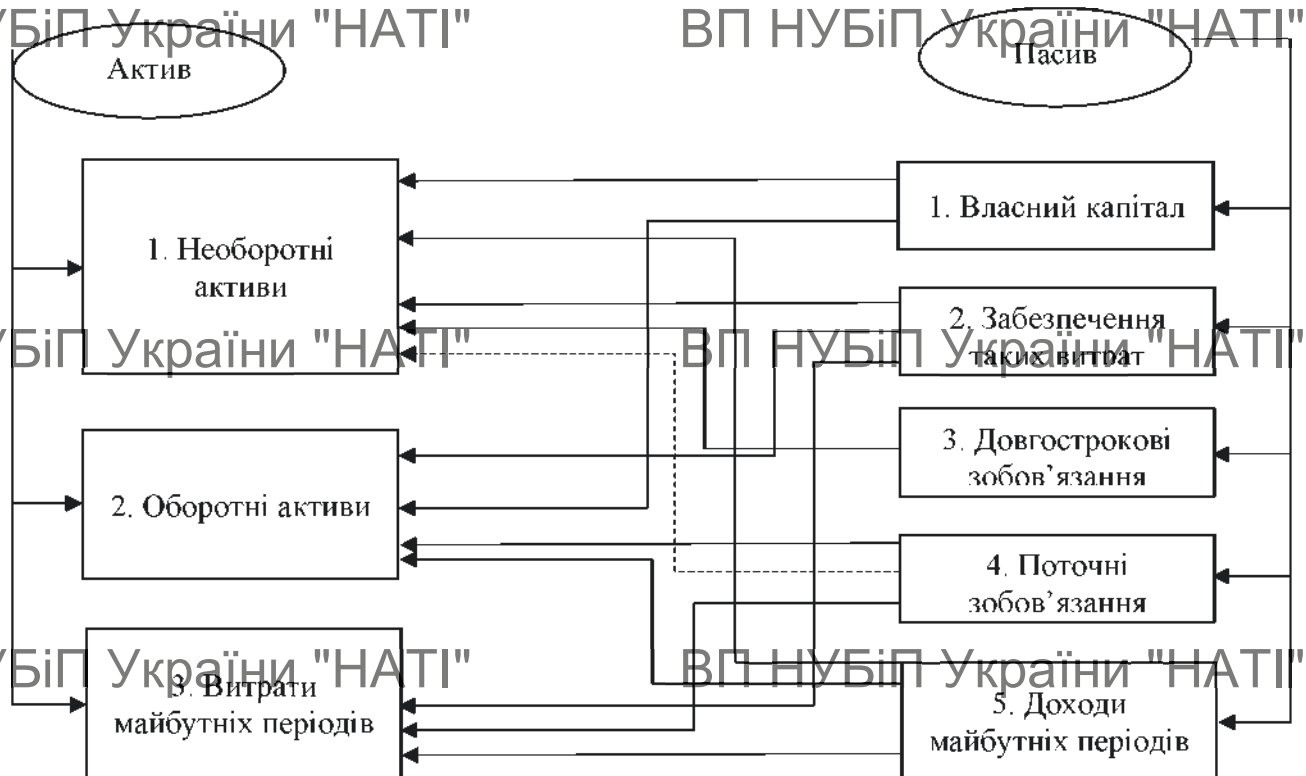

Рис. 2.2. Схема економічних взаємозв'язків активу і пасиву [19]

Ці рекомендації розширяють аналітичні можливості для оцінки фінансового стану та потенціалу компанії, а їх реалізація допоможе, з одного боку, об'єднати статті балансу та зменшити кількість показників, а з іншого - зменшити арифметичні помилки в системах бухгалтерського балансу.

За результатами дослідження слід зазначити, що фінансова звітність, яка відображає всі суттєві зміни у структурі економічних ресурсів та їх джерел, а також результати фінансово-господарської діяльності, забезпечує необхідну інформацію для зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Для вдосконалення методології складання балансу на підприємствах ми рекомендуємо:

- побудова балансу всіма підприємствами за єдиною методикою;
- зменшити кількість статей балансу для їх кращого узагальнення та легшого вивчення;
- впровадити певну проміжну документацію щоб впорядкуватись процес складання звіту про фінансовий стан;
- запровадити у звітності додаткову інформацію про об'єкти оренди, що надасть змогу контролювати.

Висновки до розділу 2

На сьогодні зміст і форма Балансу (Звіту про фінансовий стан) визначається нормативним документом, а саме Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" № 73 від 07.02.2013 р.

Форма Балансу (Звіту про фінансовий стан) ТОВ «Сираївське» побудована за принципом балансу-нетто, в якому основні засоби і нематеріальні активи відображаються за залишковою вартістю.

У результаті дослідження проведено порівняльний аналіз змісту та порядку складання балансу різних країн згідно вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Виявлено основні відмінності в засадах формування

балансів.

ВП НУБіП України "НАТІ" ВП НУБіП України "НАТІ"
Аналіз методики складання балансів показав, що міжнародні стандарти є більш гнучкими, не містять регламентів за побудовою балансу, групують статті за критерієм поточності (НП(С)БО - за критерієм ліквідності), передбачають можливість зміни складу статей та відокремлене розкриття фінансових активів, на відміну від вимог НП(С)БО. Зазначено, що запозичення закордонного досвіду

ВП НУБіП України "НАТІ" ВП НУБіП України "НАТІ"
облікової системи сприятиме створенню дієвого механізму для прийняття управлінських рішень, спрямованих на швидке орієнтування суб'єктів господарювання в системі сучасних інтеграційних процесів.

Для поліпшення побудови балансу основними напрямками мають стати:

- побудова балансу всіма підприємствами за єдиною методикою;

ВП НУБіП України "НАТІ" ВП НУБіП України "НАТІ"
- зменшити кількість статей балансу для їх кращого узагальнення та легшого вивчення.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ПОКАЗНИКІВ БАЛАНСУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

3.1. Методичні прийоми аналізу і контролю

Комплексний аналіз - це комплекс заходів, спрямованих на збір, консолідацію, узагальнення та обробку вхідної фінансової інформації з метою виявлення економічного потенціалу суб'єкта аналізу та форм представлення результатів ідентифікації [20].

Комплексний економічний аналіз застосовується власниками підприємства для обґрунтування стратегічних рішень, а менеджерами підприємства для забезпечення інформаційних потреб для фінансового планування. Даний аналіз є частиною інструментів антикризового управління.

Отже, комплексна оцінка фінансових результатів компанії передбачає визначення економічного потенціалу ТОВ «Сираївське» та забезпечення ідентифікації її місця в економічному середовищі. Оцінка фінансових результатів ТОВ «Сираївське» формує інформаційну базу, яка необхідна для прийняття різних управлінських та фінансових рішень з питань, що стосуються бізнесу, напрямів розвитку тощо.

Метод аналізу фінансових результатів підприємства полягає у систематичному та всебічному вивченні, вимірюванні та узагальненні впливу факторів на корпоративні результати шляхом обробки спеціальних навичок планування, бухгалтерського обліку, звітності та інших джерел інформації для підвищення ефективності діяльності підприємства [31].

Однією з характеристик методу економічного аналізу фінансової діяльності є те, що воєявища та процеси розглядаються як безперервний рух, зміна та розвиток, тому потрібне постійне порівняння. Порівняння доволі широко використовується у аналізі та результату фінансової діяльності. Фактичні результати діяльності підприємства порівнюються з результатами

попередніх років, результатами діяльності інших компаній, плановими показниками, середнім показником галузі тощо.

Таблиця 3.1

Характеристика основних методів фінансового аналізу [36]

Назва методу	Характеристика
Балансовий	Визначення одного показника через інші
Групування	При аналізі економічних явищ для вивчення структури, типів, взаємозв'язку
Відносних величин	Для порівняння
Середніх величин	Для узагальнення інформації
Медіанних, модальних величин	Для визначення типових показників
Елімінування, інтегральний, логарифмічний, пропорційного ділення	Для виявлення кількісного впливу зміни факторів на зміну результативного показника
Індексний	Для виявлення динаміки різних показників в просторі й часі
Рядів динамік	Для виявлення показників розвитку
Нарощування, дисконтування	Для визначення вартості грошей за часом
Дисперсійний аналіз	Для визначення зв'язку між показниками, кількісного оцінювання параметрів ризику
Кореляційний аналіз	Для визначення залежності між показниками в малому та середньому і лише в масі
Регресійний аналіз	Для відображення взаємозалежності між факторами
Коваріаційний аналіз	Для визначення залежності, середньої від якісної, кількісних факторів
Методи оптимізації	Для знаходження оптимального рішення за певним критерієм
Теорія ігор	Для знаходження оптимальної стратегії в ситуації ігрового характеру
Теорія масового обслуговування	Для побудови оптимального розкладу і чергування
Теорія графів	Метод програмно цільового планування

Можна вказати шість ключових прийомів аналізу:

- горизонтальний - порівняння кожної статті звіту з попереднім періодом;
- вертикальний аналіз - представлення даних про економічну діяльність компанії у вигляді відносних показників за рахунок частки кожної статті в загальному та оцінка змін у динаміці;
- трендовий аналіз - порівняння кожної звітної статті з кількістю попередніх періодів та визначення тренду, тобто основної динаміки розвитку, без впливу окремих особливостей окремих періодів;

- аналіз відносних показників - обчислення взаємозв'язків між певними елементами у звіті або позиціями різних типів звітності, та визначення їх взаємозв'язків;

- порівняльний аналіз - внутрішньо економічний аналіз консолідованих показників звітності за окремими показниками компанії та її дочірніх підприємств (філій), а також аналіз економічних показників компанії порівняно з конкурентами чи галузями та середніми індексами [25];

- факторний аналіз - розкриття впливу окремих факторів на ефективність показників детермінованих або стохастичних методів дослідження.

Внутрішній фінансовий контроль організовується самою компанією для перевірки рівня реалізації управлінських рішень у галузі фінансового управління.

Фінансовий контроль - це метод, спрямований на підтримку функцій фінансового управління підприємством шляхом зосередження заходів контролю на основних сферах фінансового управління, виявлення відхилень від фактичних величин у регулюванні, вжиття оперативних заходів для нормалізації процесу [21].

Методичні прийоми і способи фінансового контролю поділяються на дві групи: загальнонаукові та специфічні.

Загальнонаукові методичні прийоми засновані на застосуванні індукції та дедукції, системного аналізу, аналізу та синтезу, аналогії та моделюванні.

Специфічні методичні прийоми фінансового контролю - методи, розроблені в практиці контрольно-ревізійної роботи на основі економічних вигод, конкретні методи та методи фінансового контролю використовуються для отримання необхідних доказів у процесі контрольних дій під час аудитів або тематичних перевірок.

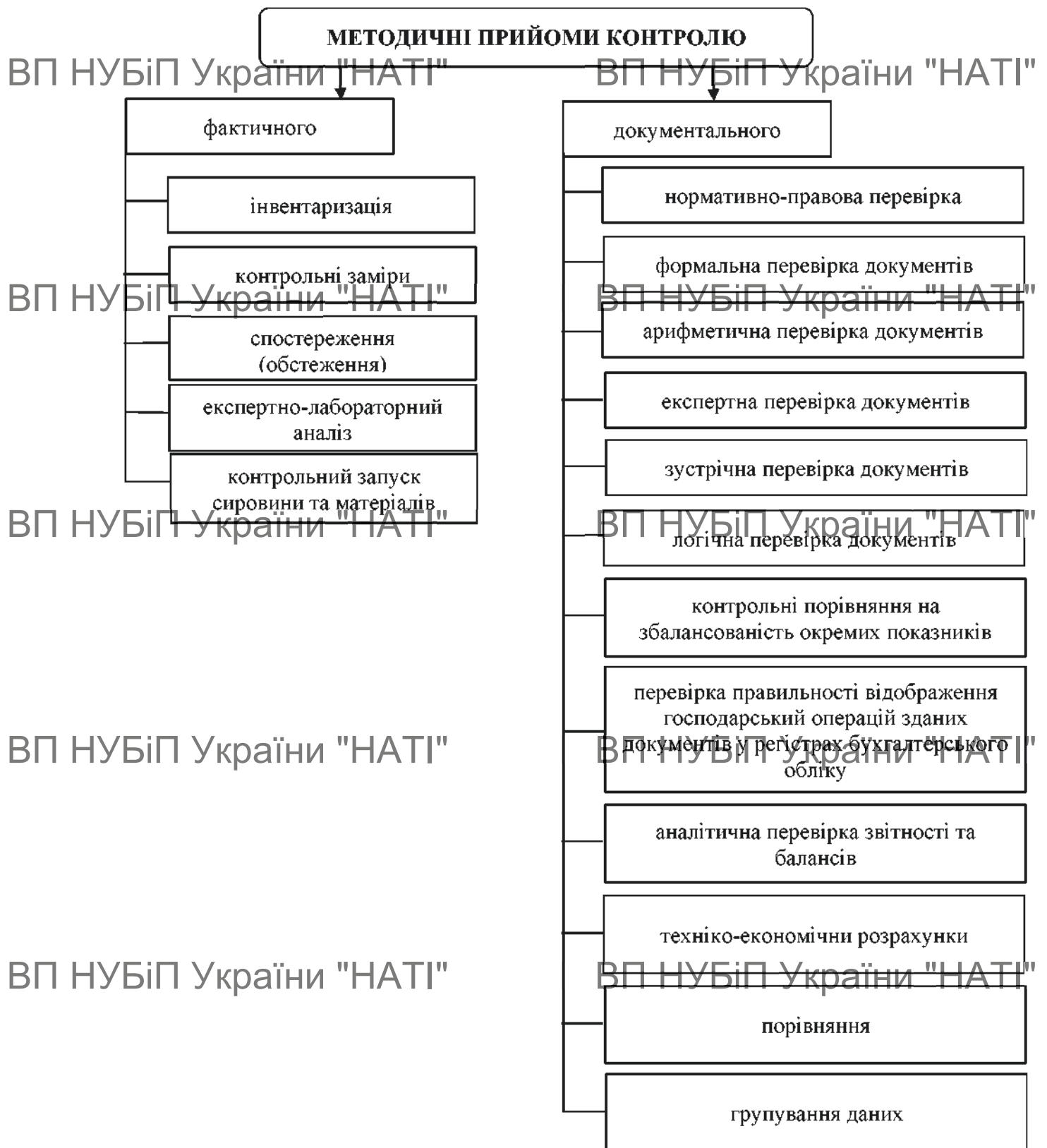

Рис. 3.3. Класифікація специфічних методичних прийомів фінансового контролю
 [15]

Інвентаризація - це спосіб перевірки фактичної наявності запасів, готівки, залишку та кореспонденції з даними бухгалтерського обліку на ту саму дату.

Контрольні заміри - методи фактичного контролю, що використовуються

для перевірки точності даних про обсяг виконаної роботи та наданих послуг.

Спостереження - методи управління фактичним станом об'єктів, їх якісні характеристики.

Експертно-лабораторний аналіз - прийняття фактичного контролю якості сировини, готової продукції. Застосовується для перевірки відповідності чинним стандартам та рецептам виробництва продуктів у харчовій та хімічній промисловості під час виробництва харчових та непродовольчих товарів.

Контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво використовується для контролю випуску готової продукції в обробній промисловості. При цій формі контролю у присутності аудитора та уповноваженого фахівця перевіряється весь технологічний процес, починаючи з зважування сировини та допоміжних матеріалів, їх обробки і закінчуючи зважуванням готової продукції [9].

Нормативно-правова перевірка є одним з основних методологічних методів документообігу під час аудиту фінансово-господарської діяльності підприємств та організацій. Суть цієї форми контролю полягає в тому, що вона визначає, чи не порушує зміст господарської операції, відображений у документі, вимоги чинного законодавства, правил, постанов та інших установчих документів.

Формальна перевірка документів використовується для контролю відповідності документа поточній формі, порядку складання реквізитів, його повноти та точності та наявності відповідного підпису на документі.

Арифметична перевірка документів включає контроль обчислень, проведених за документами, обчислень результатів, виконаних під час оформлення та обробки документів.

Експертна перевірка документів - це детальне поглиблене вивчення справжності документа для здійснення господарських операцій за наявності ознак неправильного оформлення, воно виявляється з порушенням чинного положення про бухгалтерський облік щодо формату та заповнення реквізитів документа, методів правової корекції.

Зустрічна перевірка документів - є одним із ефективних способів підтвердити достовірність відображень у документах про господарські операції.

Суть такого підтвердження полягає в перевірці справжності документів шляхом порівняння їх із статтями в бухгалтерських реєстрах, що належать до однакових або різних, але взаємопов'язаних господарських операцій перевіреного підприємства та організації з виробничими відносинами.

Коли у аудитора виникають питання щодо кількісних та вартісних значень окремих показників, логічна перевірка документа як методу контролю використовується при дослідженні надійності господарських операцій.

Аналітична (камеральна) перевірка звітності та балансів. Суть цього методологічного підходу полягає у вивченні обґрунтованості показників звітності та балансів з даними бухгалтерського аналітичного та синтетичного або фіскального обліку. Він використовується разом з іншими методами та прийомами моніторингу та аналізу для вивчення фінансового стану компанії, фінансових результатів діяльності та взаємозв'язку між платежами до бюджету, спеціальних цільових фондів, розрахунків з банками за позиками, а також інших підприємств та організацій.

Таким чином, для аналізу фінансового стану підприємства можуть бути використані різноманітні прийоми, методи та аналітичні моделі. Кількість і обсяг застосування залежить від конкретних цілей аналізу і визначається цілями в кожному конкретному випадку.

Отже, впровадження системи фінансового контролінгу на підприємстві надасть можливість значною мірою підвищити ефективність його фінансового менеджменту.

3.2. Контроль показників балансу підприємства

Для прийняття господарських рішень користувачам фінансової звітності потрібна інформація про фінансовий стан компанії, результати операцій та зміни фінансового стану. Однак внутрішні та зовнішні користувачі мають різні інформаційні вимоги [29].

Відповідно до НП (С) БО 1, фінансова звітність компаній повинна дозволяти

користувачам порівнювати звіти за різні періоди зі звітами різних підприємств, тобто вони повинні бути зіставними. Обов'язковою умовою порівняння фінансової звітності є надання інформації за попередні періоди.

Для контролю надійності показників фінансової звітності необхідно перевірити порівнянність показників фінансової звітності, які представляють показники, які можуть бути взаємоперевіряючими у фінансовій звітності, використовуючи методичні рекомендації, розроблені Міністерством фінансів України [29].

Для перевірки достовірності фінансової звітності слід використовувати методичні рекомендації, розроблені Міністерством фінансів України, для перевірки порівнянності фінансової звітності, що містить показники, які можна порівняти у фінансовій звітності. Однак ці рекомендації містять лише показники стійких зв'язків, але не відображені нестійкі взаємозв'язки.

Отже, надійність економічних показників можна оцінити, вивчивши відповідні баланси з іншими видами фінансової звітності.

Для вирішення проблеми надійності фінансової звітності рекомендується використовувати елементи методу бухгалтерського обліку, а саме інвентаризацію.

Інвентаризація - це інструмент, який визначає точність інформації, що відображається на балансі підприємства. Інвентаризація - це метод контролю, який забезпечує відображення правдивої та неупередженої інформації для користувачів, а також дотримання таких принципів звітності, як надійність та чіткість [34].

Проте, на наш погляд, контроль за достовірністю показників балансу за підсумками внутрішнього та зовнішнього аудиту фінансової звітності буде найбільш ефективним. Контроль результатів внутрішнього аудиту відбувається протягом періоду діяльності компанії та під час безпосередньої підготовки фінансової звітності, а зовнішні аудитори перевіряють надійність після складання фінансової звітності [12].

Крім того, сьогодні взаємодія між внутрішнім та зовнішнім аудитом посилюється. Хоча, цілі внутрішнього та зовнішнього аудиту різні, але вони досягаються подібним чином. Основна мета внутрішніх аудиторів - забезпечити

контроль за створенням достовірної інформації, включаючи фінансову звітність, шляхом нагляду та вдосконалення системи внутрішнього контролю, що не суперечить меті зовнішнього аудитора.

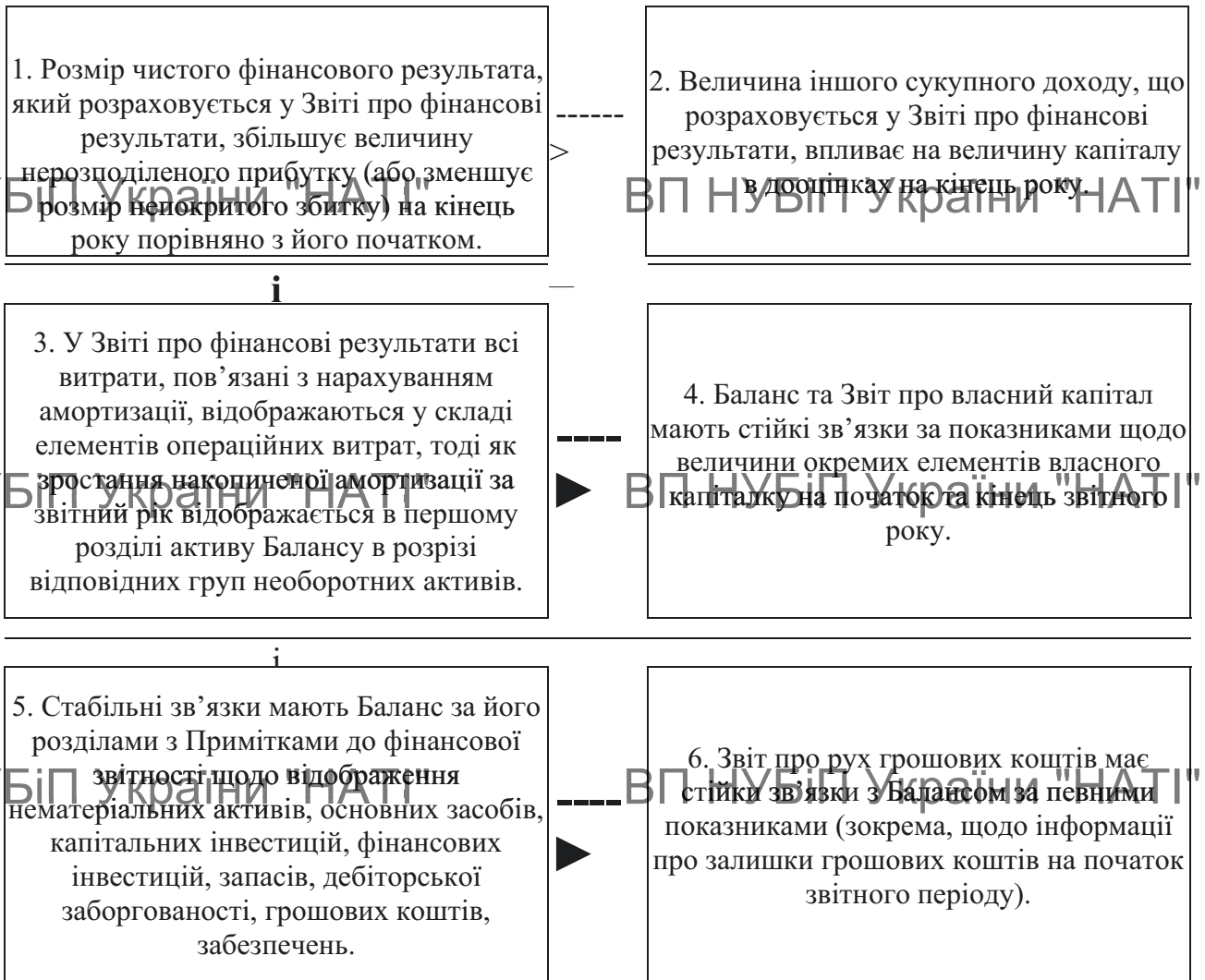

Рис.3.4. Зв'язок балансу з іншими формами фінансової звітності [27]

Мета зовнішнього аудитора - підвищити довіру користувачів до фінансової звітності, висловивши свою думку щодо того, чи складена фінансова звітність у всіх суттєвих аспектах відповідно до концептуальної основи фінансової звітності, визначеної суб'єктом господарювання.

При встановленні достовірності відображення необоротних активів у балансі перевіряють наявність та правильність формування основних документів та бухгалтерських записів, відображених у балансі [47]. Аудитор також повинен перевірити та зіставити дані облікових реєстрів, Балансу та Головної книги. Під час цих перевірок аудитор може виявити типові порушення, включаючи неточне

нарахування амортизацію, неправильну переоцінку та облік необоротних активів.

Перевіряючи правильність оборотних активів у балансі, аудитор перевіряє точність усіх документів щодо товарно-матеріальних цінностей, дебіторської заборгованості, готової продукції та грошових коштів, порівнює реєстри, головні книги та баланси, а також порівнює дані банківських виписок з даними обліку підприємства щодо грошових коштів. У той же час аудитор здатен виявити такі типові недоліки, як розбіжності в сумах у документах суб'єкта господарювання з банківською випискою, помилки у заповненні первинних документів, неправильна оцінка запасів, що безпосередньо впливає на надійність у статтях Балансу оборотних коштів [8].

Крім того, перевірка показників у розділі III активів балансу "Необоротні активи, що утримуються для продажу, та групи вибуття" включає ті самі процедури аудиту, що і для необоротних активів. Однак процес аудиту власного капіталу дещо відрізняється.

У процесі аудиту власного капіталу спочатку перевіряються установчі документи, а сума, сплачена кожним акціонером, порівнюється відповідно до установчих документів та статей на балансі. Характерним недоліком є невідповідність даних сум, невідповідність даних статуту, даних балансу, протоколів зборів засновників.

Перевіряючи достовірність статей пасиву, яка відображає зобов'язання суб'єкта господарювання, аудитор повинен спочатку перевірити договори та дані у відповідних документах, оскільки саме тут вони можуть виявити типові порушення. Також важливо здійснити взаємну перевірку та скоригувати рахунки та залишки в бухгалтерському реєстрі, головній книзі та балансі.

Крім того, здійснюючи перевірку показників IV розділу пасиву Балансу «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття», аудитор застосовує ті ж самі процедури, що і при перевірці інших зобов'язань, оскільки принцип даних перевірок ідентичний.

Таким чином, основними процедурами аудиту під час аудиту балансу є:

- перевірка чіткості показників, які повторюються в різноманітних формах

звітності;

ВП НУБІП України "НАТІ" перевірка точності складання Балансу відповідно до нормативної бази,

порівняння показників Головної книги з бухгалтерськими регістрами;

- перевірка порівняння бухгалтерських реєстрів та основних документів;

- перевірка вмісту річної інвентаризації.

ВП НУБІП України "НАТІ" Однією з проблем аудиту активів та пасивів компанії є витрати на значні

ресурси, такі як час, гроші, людські ресурси, тому процес аудиту вимагає автоматизації для оптимізації аудиту. Сьогодні на українському ринку існує не велика кількість програмних продуктів для аудиторських компаній, основне місце на ринку займають програмні продукти компанії "Case Ware".

ВП НУБІП України "НАТІ" Програмні рішення даної компанії для аудиторських фірм включають всі

етапи аудиту: починаючи з прийняття клієнта та планування аудиту до видання аудиторського висновку; виконують експорт/імпорт інформації у різних форматах Excel, Word, PDF і тд.; надають можливість завантажити дані клієнта з 60 бухгалтерських пакетів, в тому числі, SAP, 1С, а також отримання згідно з визначеним форматом бухгалтерського балансу [40].

ВП НУБІП України "НАТІ" ВП НУБІП України "НАТІ"

Таким чином, програмні продукти роблять аудит більш ефективним та структурованим за набагато менше часу, оскільки вони поєднують усі етапи аудиту, бібліотеку аудиторських процедур та модулі управління ризиками, дозволяючи одночасну та синхронну роботу всієї аудиторської групи, незалежно від місцезнаходження.

ВП НУБІП України "НАТІ" ВП НУБІП України "НАТІ"

Таким чином, баланс відображає всі суттєві зміни у складі економічних активів та джерел їх формування, підтверджуючи важливість контролю надійного відображення його показників. Найефективніший аудит балансу може бути проведений під час зовнішнього аудиту, оскільки бухгалтерський облік включає аудит усіх статей бухгалтерії, відображених у балансі за окремими статтями.

ВП НУБІП України "НАТІ" ВП НУБІП України "НАТІ"

Однак сьогодні український ринок аудиторських послуг повинен розробляти існуючі програмні продукти для аудиту та створювати нові продукти для підвищення ефективності аудиту.

3.3. Аналіз фінансового стану підприємства

Основним звітним документом підприємства є баланс, що описує фінансово-економічний стан підприємства на конкретну дату. Баланс дає змогу оцінити найважливіші особливості підприємства. При аналізі балансу підприємства рекомендується використовувати вертикальний та горизонтальний аналіз фінансової звітності.

Горизонтальний аналіз порівнює за декілька періодів величину статей та розділів, на основі яких визначається напрямок зміни цих показників.

Горизонтальний аналіз порівнює звіт про фінансовий стан підприємства за декілька періодів у абсолютних та відносних вимірниках.

Дані розрахунки дозволяють зробити такі висновки щодо діяльності ТОВ «Сираївське»:

Станом на 2021 рік вартість незавершених капітальних інвестицій складала 7542 тис. грн. Спочатку приріст показника становив 116,77%. Наступного року вартість падає на 55,30%, в порівнянні з попереднім роком, а на кінець 2023 року сума вартості незавершених капітальних інвестицій складала 4870 тис. грн.

У 2021 рік первісна вартість основних засобів становила 29755 тис. грн. Приріст показника становив 145,87%, а наступного року підвищилася на 128,06% в порівнянні з минулим роком. На кінець 2023 року первісна вартість становила 55850 тис. грн. Збільшення основних засобів відбулося за рахунок зменшення незавершених капітальних інвестицій.

Аналізуючи довгострокові біологічні активи, то у 2021р. вони становили 12833 тис. грн., а у 2022р. - 15337 тис.грн., тобто приріст склав 119,51%. Це свідчить про те, що в цей актив було вкладено значні кошти, пов'язані з такими сферами діяльності, як тваринництво. У 2023 р. тенденція збереглась і приріст становив 102,85%.

Незмінними на ТОВ «Сираївське» залишаються довгострокові фінансові інвестиції.

Щодо оборотних активів, то перша половина періоду дослідження

динамічно зросла на 139,71%, а в другій половині на 105,25%.

Що стосується оборотних активів, то спостерігається динаміка збільшення запасів в першій половині досліджуваного періоду на 139,71%, а другій на 105,25%. Це свідчить про збільшення ТОВ «Сираївське» масштабів діяльності.

На початок 2021 року сума виробничих запасів складала 30822 тис. грн., приріст становив 191,87%. В наступному році (2023р.) відбувається зменшення виробничих запасів. Це може свідчити про ефективне розпорядження запасами та прискорення їх оборотності.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги все збільшується, спершу на 161,92%, а потім на 110,06%. Це свідчить про покуці неплатоспроможні, за рахунок високої заборгованості покупців зменшується прибуток підприємства.

Станом на 2021 рік дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом становила 3089 тис. грн., за наступний рік вона зменшилась на 10,07 %. А у 2023 році заборгованість збільшилась на 330,55%. Таке стрімне збільшення заборгованості пов'язано з великою експертною складовою через несвоєчасне відшкодування державою ПДВ при реалізації продукції.

У першому році досліджуваного періоду загальна вартість активів складала 159612 тис. грн. Спочатку спостерігається приріст 134,06%. Це свідчить про те, що потенціал компанії отримувати прибуток для своїх власників зростає із збільшенням суми активів. Протягом всього періоду тенденція залишалася не змінною, приріст склав 108,80%.

Проаналізуємо пасив горизонтального аналізу ТОВ «Сираївське».

Протягом досліджуваного періоду спостерігається стабільний та незмінний зареєстрований, додатковий та резервний капітал на підприємстві.

У 2021 році нерозподілений прибуток становив 45551 тис. грн. Але, у 2022 році цей показник збільшується та становить 78225 тис. грн. Це свідчить про збільшення власного капіталу та ділової активності підприємства. На кінець 2023 року, нерозподілений прибуток збільшився на 138,49%. Тож можна сказати, що менеджмент працює ефективно і збільшує власний капітал.

Станом на 2021 рік сума короткострокових кредитів банків становила 13445

тис. грн. Приріст в 2022 році становив 216,56%, а у 2023 році відбулося зменшення, що склало 58,73%. Це свідчить про запозичення коштів для формування оборотних засобів.

У 2021 році вартість пасивів становила 159612 тис. грн. Спочатку спостерігаємо приріст на 134,06%. Це свідчить про підвищення загальної суми фінансових ресурсів підприємства. На кінець 2023 року тенденція залигається незмінною і приріст показника становить 108,80%.

Вертикальний аналіз визначає структуру ключових елементів акивів та пасивів підприємства, а також вплив окремих чинників на результат.

Розглянемо вертикальний аналіз балансу ТОВ «Сираївське».

В 2021 році активи підприємства склалися на 68,55% із необоротних та 31,75% з оборотних активів. Найбільш важливими елементами оборотних активів були запаси (37,87% від загальної суми активів).

Що стосується 2022 та 2023 року, то необоротні активи склали 31,60% та 32,77% відповідно, та оборотні - 68,40% та 67,23%.

У дод. А.6 наведена оцінка фінансо-майнового стану підприємства.

На жаль, на ТОВ «Сираївське» спостерігаємо зростання зносу основних засобів. Це означає, що на підприємстві погіршується матеріально- технічна база, тому підприємство потребує оновлення основних засобів.

Проаналізувавши ліквідність підприємства спостерігаємо збільшення коефіцієнта покриття у 2023 році порівняно з 2022р.. Тобто досліджуване підприємство здатне обслуговувати заборгованість.

Що стосується коефіцієнта швидкої ліквідності, то відбувається збільшення даного показника у 2023р. на 0,41 порівняно з 2022р. Це свідчить про достатність на підприємстві ліквідних оборотних коштів для вчасного розрахунку за зобов'язаннями.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності, відображає частину короткострокових зобов'язань, що можуть бути погашені при необхідності відразу. На досліджуваному підприємстві у 2021 році цей показник становив 0,07, але з наступними роками показник зменшувався і вже в 2023 році становив 0,008. Тобто,

на даний момент підприємство не має достатньо коштів, щоб розрахуватися з терміновими боргами.

На досліджуваному підприємстві спостерігається значне збільшення чистого оборотного капіталу, тому підприємство здатне забезпечувати безперервність виробництва та реалізації продукції.

Аналізуючи ділову активність підприємства, спостерігається перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською неозначає отримання ресурсів від економічного обороту і може призвести до необхідності в майбутньому залучення дорогих банківських позик та позик для забезпечення поточної виробничо-господарської діяльності компанії.

Що стосується платоспроможності підприємства, то станом на 2023 рік показник становить 0,81, тобто, ТОВ «Сираївське» здатний виконувати довготермінові зобов'язання.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами протягом 2021-2023 рр. збільшився з 2,24 до 2,54, що є позитивним для товариства і це говорить про збільшення його платоспроможності.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу у 2019р. збільшився порівняно з 2018р., що свідчить про достатню кількість власних фінансових ресурсів для фінансування оборотних та необоротних активів.

Щодо рентабельності підприємства то відбувається зменшення рівня рентабельності активів, що свідчить про зменшення попиту на продукцію та перегромадження активів.

Під час аналізу фінансового стану ТОВ «Сираївське» були оцінені ключові результативні та фінансові показники. Багато уваги було приділено вивченню основних показників фінансового стану компанії, ліквідності та платоспроможності.

Аналіз балансу підприємства показує, що підприємству слід поліпшити показники ліквідності підприємства та фінансової стійкості.

Аналізуючи показники ліквідності, можна сказати, що підприємство в змозі погасити поточні зобов'язання, але спостерігається динаміка зменшення

коефіцієнта абсолютної ліквідності, тобто підприємство ще в змозі негайно сплатити борги, але це свідчить про те, що сформувалась велика дебіторська заборгованість за досліджуваний період.

Одним із методів планування фінансових показників діяльності підприємства є планування на основі залежності між факторами x та результатом y . Існують різні способи оцінки параметрів такої залежності. В дослідженні пропонується варіант її розрахунку та відображення за допомогою лінійної регресійної моделі.

Дана економетрична модель полягає у визначенні оборотних коштів підприємства із застосуванням кореляційно-регресивного моделювання для обґрунтування системи менеджменту на прикладі управління оборотними коштами.

У якості вихідної змінної у приймаємо суму оборотних активів, а в якості вхідних змінних x_1 - чистий дохід від реалізації продукції, x_2 - власний капітал підприємства, x_3 - дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, x_4 - кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Вихідні дані для розрахунку параметрів регресії представлені в таблиці 3.2.

Дані використовуємо з звітної форми №1 «Баланс». Для розрахунку використовуємо пакети прикладних програм Excel.

Таблиця 3.2

Дані для побудови економетричної моделі формування та використання оборотних коштів підприємства

Рік	Сума оборотних активів, тис. грн. (y)	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.(x1)	Власний капітал підприємства станом на кінець періоду, тис. грн.(x2)	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн. (x3)	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.(x4)
2019	83120	70530	89689	235471	9130
2020	85075	75783	94319	29881	11105
2021	109414	106338	125860	32543	19575
2022	146359	140903	158534	52693	25287
2023	156522	167515	188641	57993	22838

Розрахунок параметрів регресії проводимо за допомогою Microsoft Excel.

Результати представлені у табл.3.3.

ВП НУБіП України "НАТІ"

Таблиця 3.3

Підсумкова таблиця регресії моделі

Регресійна статистика					
Численний R	0,98				
R-квадрат	0,97				
Нормативний R-квадрат	0,91				
Стандартна похибка	2141,53				
Спостереження	5				
Дисперсійний аналіз					
	Df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	3	4,63	1,54	16,13	0,18
Залишок	1	1,03	458,6		
Всього	4	4,64			

Знаходження параметрів рівняння регресії дозволяє перейти до аналізу тисноти та значимості зв'язку змінних у регресійних моделях. Значення коефіцієнта детермінації становить $R = 97\%$, що свідчить про адекватність моделі. Значення коефіцієнту детермінації лежить у межах від 0 до 1. У нашому випадку $R^2 = 0,91$. Таким чином, наші чотири фактори x на 91% обумовлюють зміну результату y .

Значущість рівняння чисельної регресії в цілому оцінюється за допомогою F-критерія Фішера. В нашому випадку маємо значення $F = 16,13$, рівень значущості 0,18, яке показує, що побудована модель значима.

У табл.3.4. представлено результати розрахунків параметрів регресії моделі.

Таблиця 3.4

Результати розрахунків параметрів регресії моделі

Показники	Коефіцієнти	Стандартна похибка	t-статистика	P-значення
a_0	667,8633649	1121,008	0,595771	0,560211
a_1	0,009995687	0,00654	1,528365	0,147233
a_2	0,012605494	0,032468	0,388247	0,703288
a_3	2,04790537	0,237209	8,633324	3,33E-107
a_4	-0,467042685	0,168048	-2,77922	0,014036

Отже, отримали рівняння регресії: $y = 667,8633 + 0,0099x_1 + 0,0126x_2 + 2,0479x_3 - 0,4670x_4$. Таким чином, a_0 - економічний зміст значення параметру

показує вплив врахованих у даній моделі факторів; a_1 - зростанні чистого доходу від реалізації продукції (x_1) на 1 млн. грн. призведе до зростання суми оборотних активів на 0,0099 млн. грн. (y); a_2 - зростання власного капіталу (x_2) на 1 млн. грн призведе до збільшення суми оборотних активів на 0,0126 млн. грн. (y); a_3 - зростання дебіторської заборгованості (x_3) на 1 млн. грн. призведе до збільшення суми оборотних активів на 2,0479 млн. грн. (y); a_4 - зменшення кредиторської заборгованості (x_4) на 1 млн. грн. призведе до зменшення суми оборотних активів на -0,4670 млн. грн. (y).

Оскільки відношення детермінації лежить наближено до 1, то це свідчить про тісноту між змінними. Оскільки F розрах. $>$ F теор., то побудована теоретична модель адекватна і відображає реальний економічний процес.

Множинний коефіцієнт кореляції наближений до 1, що свідчить про прямий тісний зв'язок. Для перевірки значимості кореляції розраховуємо t - критерій Стьюдента для перевірки значимості параметрів моделі дозволяє зробити висновок, що коефіцієнти значимі їх не можна прирівнювати до 0, оскільки вони більше t теоретичного.

Отже, теоретична значимість дослідження полягає в розробці методики кореляційно-регресійного моделювання. Була розроблена та відображена за допомогою лінійно-регресійної моделі залежність між сумою оборотних активів та факторами x для планування фінансових показників діяльності підприємства, а також попередження і своєчасне реагування на зміни.

3.4. Узагальнення результатів аналізу та контролю і прийняття управлінських рішень на підприємстві

Функціонування системи управління ТОВ «Сираївське» неможливе без достовірної, оперативної, релевантної інформації та її аналітичного опрацювання. Процес прийняття управлінських рішень особливого значення набуває в умовах ризику та невизначеності. Тому, щоб забезпечити стабільне функціонування підприємства, потрібно сформувати ефективну систему

управління, яка б давала можливість приймати обґрунтовані управлінські рішення. Належний аналіз як інструмент дослідження дозволяє отримати реальну оцінку бізнесу, визначити фінансове становище і тенденції розвитку бізнесу в результаті отримання інформації, яка надасть якісний вплив на ефективні управлінські рішення.

Під час проведення аналізу фінансового стану ТОВ «Сираївське» ми оцінили ключові результати та фінансові показники роботи підприємства. Багато уваги приділили вивченню основних показників фінансового стану, ліквідності та платоспроможності підприємства.

Аналізуючи активи підприємства за досліджувані 3 роки можна сказати наступне: на кінець 2022 р. спостерігається збільшення майна ТОВ «Сираївське» на 54362 тис. грн. Це є позитивним моментом, бо свідчить про розширення виробничої діяльності. Та на кінець 2023 року майно підприємства збільшилось на 18840 тис. грн.. Це говорить про розширення фінансової діяльності і в цілому являється позитивною характеристикою діяльності підприємства. Дивлячись на вертикальний аналіз за 2023 р. оборотні активи в структурі балансу займають 67,23%, а це оборотні 32,77%.

Аналізуючи дані пасиву балансу ТОВ «Сираївське» можна зробити такі висновки: зареєстрований, додатковий та резервний капітал протягом трьох років не змінювався. Приріст власного капіталу відбувається за рахунок нерозподіленого прибутку, що свідчить про прибуткову діяльність підприємства.

Аналіз балансу підприємства показує, що підприємству слід поліпшити показники ліквідності підприємства та фінансової стійкості.

Аналізуючи показники ліквідності, можна сказати, що підприємство в змозі погасити поточні зобов'язання, але спостерігається динаміка зменшення коефіцієнта абсолютної ліквідності, тобто підприємство ще в змозі негайно сплатити борги, але це свідчить про те, що сформувалась велика дебіторська заборгованість за досліджуваний період.

Аналізуючи показник чистого оборотного капіталу, можна сказати, що підприємство в змозі розширюватись та оплачувати всі свої зобов'язання.

Показник платоспроможність показав нам, що підприємство є фінансово незалежним від зовнішнього фінансування. За досліджуваний період цей показник збільшився на 0,07%.

Також для покращення фінансового стану на ТОВ «Сираївське» також можна запропонувати прийняття наступних рішень:

- Збільшити розмір швидко ліквідних активів(коштів та їх еквівалентів) за допомогою дослідження складу потенційних покупців продукції на можливість їх платоспроможності, різного видів впливу на дебіторів, здійснення не потрібних або надмірних товарно-матеріальних цінностей.

- Провести докладний аналіз дебіторської заборгованості з ціллю узгодження поточних управлінських рішень, що спрямовуються на її скорочення, та своєчасного застосування заходів щодо стягнення сумнівної дебіторської заборгованості.

- Провести аналіз товарно-матеріальних цінностей з ціллю виявлення і усунення надлишкових запасів матеріальних цінностей.

- Застосовувати основні напрямки розвитку і поліпшення виробництва з метою поліпшення фінансових результатів від господарської діяльності. Такі заходи включають використання досягнень науково-технічного прогресу, вдосконалення структури виробництва, вдосконалення системи управління, підвищення якості продуктів та послуг, планування і мотивація діяльності (участь працівників в капіталі підприємства і його прибутках).

- збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків;
- повернення капіталу, що був залучений на фінансовому ринку; здійснення реальних та фінансових інвестицій.

Висновки до розділу 3

Майновий стан підприємства характеризується використанням засобів (активів) і джерелами їх формування (пасивів). Джерелом інформації для оцінки майнового стану є Баланс (Звіт про фінансовий стан) підприємства. Під час аналізу

його активу й пасиву визначаються показники структури, динаміки балансу, структурної динаміки балансу, а саме: абсолютні величини за статтям активу і пасиву балансу на початок і кінець періоду та зміни абсолютних величин; питома вага окремих статей у валюті балансу на початок і кінець періоду та зміни у питомій вазі; зміни статей балансу на кінець періоду у порівнянні із відповідними значеннями на початок періоду (абсолютні прирости і темпи росту).

Аналізуючи показники ліквідності, можна сказати, що підприємство в змозі погасити поточні зобов'язання, але спостерігається динаміка зменшення коефіцієнта абсолютної ліквідності, тобто підприємство ще в змозі негайно сплатити борги, але це свідчить про те, що сформувалась велика дебіторська заборгованість за досліджуваний період.

Для покращення фінансового стану на ТОВ «Сирівське» потрібно прийняти такі управлінські рішення:

- збільшити величину швидколіквідних активів за рахунок різного впливу на дебіторів, дослідження потенційних покупців;
- здійснити детальний аналіз дебіторської заборгованості для прийняття управлінських рішень, та для проведення своєчасних заходів щодо стягнення сумнівної дебіторської заборгованості;
- здійснити аналіз товарно-матеріальних цінностей, щоб виявити та усунути надлишки запасів.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

ВП НУБіП України "НАТІ"

Вивчення методології складання Балансу (Звіту про фінансовий стан), а

також використання його інформації в управлінні ТОВ «Сираївське» дає змогу сформулювати наступні висновки.

Баланс надає інформацію про фінансовий стан, на підставі показників якого відображається фінансово-господарська діяльність суб'єкта господарювання.

ВП НУБіП України "НАТІ"

Отже, як основа інформаційного забезпечення, ключовим компонентом фінансової звітності є баланс, і при використанні на належному рівні він може обґрунтовувати та приймати рішення.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Ясність інформації балансу передбачає однозначну інтерпретацію інформації, наданої в ній користувачам, які мають достатнє розуміння та зацікавлені у сприйнятті даної інформації.

ВП НУБіП України "НАТІ"

Дані, що відображаються в балансі, повинні бути абсолютно достовірними, їх точність та узгодженість перевіряються фактичними даними у фінансовому обліку.

ВП НУБіП України "НАТІ"

Зміст у формі балансу (звіту про фінансовий стан) для подання до податкових та статистичних органів чітко регламентований на державному рівні, однак використання балансу для прийняття рішень вимагатиме збільшення аналітичних характеристик окремих статей та розділів.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Проаналізувавши фінансово-господарську діяльність ТОВ «Сираївське», дійшли до висновку, що структура балансу задовільна, товариство ліквідне, платоспроможне, тобто підприємству цілком вистачає ресурсів для погашення вчасно та в повній мірі зобов'язань. В результаті аналізу платоспроможності підприємство, з'ясовано, що підприємство стійке, функціонує стабільно, витрати покриваються прибутком, що отримано в повній мірі, а дебіторська заборгованість покриває кредиторську.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ТОВ «Сираївське» складає і подає Баланс (Звіт про фінансовий стан)

ВП НУБіП України "НАТІ"

відповідно до вимог статей, визначених НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Складання Балансу ТОВ «Сираївське» здійснюється у певній послідовності: обробка первинних документів; формування на основі первинних документів журналів та відомостей; взаємна перевірка у відомостях та журналах кореспондуючих рахунків; внесення записів з журналів у Головну книгу; формування на основі Головної книги оборотної відомості; заповнення балансу шляхом перенесення залишку за рахунками до відповідної статті балансу.

Беручи до уваги певні проблеми у фінансовому стані ТОВ «Сираївське» в довгостроковій перспективі, а також необхідності стабілізувати фінансовий стан даного суб'єкта господарювання в умовах фінансової нестабільності, слід вжити такі заходи:

- регулювати рівень незавершеного виробництва;
- необхідно підвищити частку власних коштів у джерелах фінансування, за рахунок раціонального розподілу прибутку;
- розглянути всі можливі варіанти отримання довгострокових кредитів для удосконалення виробництва, а так само скоротити відтік власних коштів в дебіторську заборгованість за допомогою комплексного підходу вивчення замовника, використання сучасних схем і засобів розрахунків;
- застосувати ключові напрямки розвитку та вдосконалення виробництва для покращення фінансових результатів господарської діяльності;
- створення оптимальної структури балансу та фінансових результатів, фінансової системи підприємства, стійкої до несприятливого зовнішнього впливу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Gutsalenko L. Accounting control of capital investment management: realities of Ukraine and Poland. / Wasilewski M., Mulyk T., Marchuk U., Mulyk Y. // м. Київ. Economic Annals-XXI, № 170 (3-4)2018 p.79-84
2. Gutsalenko L. , Marchuk U. Financial Statements: Accounting System Theories And Reality Today Emergence of public development: financial and legal aspects // Yu. Pasichnyk and etc.: [Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Pasichnyk Yu.] :Collective monograph. - Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom,2019.
3. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. Актуальні проблеми економіки. 2012. №9. С. 92—100.
4. Аналіз складових частин балансу підприємств: веб сайт. URL: <http://global-national.in.ua/archive/3-2015/175.pdf> (дата звернення: 26.10.2020)
5. Атамас П.Й. Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект .Дніпропетровськ: Герда, 2013. 356 с.
6. Бондар М.І., Верига А.Ю., Орищенко М.М. Звітність підприємства: підручник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 45 с.
7. Виклик створенню річної звітності. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-ezhednevnyj-buxgalterskij-obzor-39-vy-v-pervom-ryadu-vyzov-sozdaniyu-godovoj-finotchetnosti> (дата звернення 07.11.2020)
8. Виноградова М.О., Жидесва Л.І. Аудит : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 654 с
9. Галаган А.М. Общее счетоводство. М.: Экономическая жизнь,1925. 156 с.
- 10.Германчук Г. О., Лозоцька К. О.. Фінансова звітність як джерело інформації для прийняття управлінських. Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах глобалізації економіки: Міжнародний збірник наукових праць. 2017. С. 115-120.
- 11.Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2007. 522 с.

12.Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Мізик Ю.І. Аудит: методика і організація : навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2017. 319 с.

13.Гудзь О.С. Дебіторська та кредиторська заборгованість в системі управління фінансовими ресурсами підприємств.Облік і фінанси. 2012. №01

14.Гуренко Т. О., Дерев'янка С. І. Бухгалтерський облік в прийнятті управлінських рішень. Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки / Міжнародний збірник наукових праць. 2015.№1. С. 32-39.

15.Гуцаленко Л.В., Деревій В.А., Коцупатрий М.М. Державний фінансовий контроль. К.: Центр учбової літератури, 2009.424 с.

16.Давидов П. М. Звітність підприємств: навчальний посібник. К.: Знання, 2011. 623 с

17.Дерев'янка С. І., Приходько І. В. Бухгалтерський баланс як основна форма фінансової звітності. Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки. Міжнародний збірник наукових праць. 2015. С. 84-91.

18. Інвентаризація: відповідаємо на організаційні питання. URL: <https://buhgalter911.com/uk/news/news-1046265.html> (дата звернення 08.11.2020)

19.Карпушенко М.Ю. Організація обліку: навчальний посібник. Х.: ХНАМГ, 2011. 241 с.

20.Кіндратська Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: теорія і практика. Київ: Знання, 2008.428с.

21.Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Вид. 2-ге , переробл. і допов. Київ: Знання, 2005. 486 с.

22.Компас бухгалтера: план рахунків о' і П(С)БО: методичний посібник серії «Бібліотека«Баланс»». Дніпропетровськ, 2010.288с.

23.Кулик В. А. Бухгалтерський баланс: минуле, сучасне, майбутнє : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2010. 186 с.

24.Кулинич М.Б. Удосконалення методики складання та аналізу фінансової

звітності підприємств. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2016. № 6. С.

367-372.
ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

25.Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К., 2001. 580 с.

26.Малюк Н. Фінансовий аналіз в аудиті. *Аудитор України*. 2014. № 9. С. 2231

ВП НУБіП України "НАТІ" ВП НУБіП України "НАТІ"

27.Мельник Т.Г". Бухгалтерський облік. Практикум: навчальний посібник." Т.Г. Мельник. - К.: Кондор-Видавництво, 2017. - 269 с.

28.Мельянюкова Л. В.Міжнародна практика складання:Збірник праць Міжнародної науково-практичної конференції "Аграрна політика України в умовах глобальних продовольчих та фінансово-економічних викликів",

ВП НУБіП України "НАТІ" ВП НУБіП України "НАТІ"

Київ, НУБіП України. 2016. С. 44-50.
29.Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності : затв. Наказом Мінфіну України від 11 квітня 2013 р. № 476. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v047620> (дата звернення: 27.10.2020)

ВП НУБіП України "НАТІ" ВП НУБіП України "НАТІ"

30.Міжнародні стандарти фінансової звітності / Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення 01.11.2020)

31.Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 472 с

ВП НУБіП України "НАТІ" ВП НУБіП України "НАТІ"

32.Огійчук М. Ф., Сколотій Л. О., Беленкова М. І. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами. Підручник. Київ: Алерта, 2016. 1040 с.

33. Особливості облікових систем в країнах Європи. URL:

<http://www.dsbrickworks.com/mzhnarodnij-oblk-ta-audit/175-osoblivostoblkov-ix-sistem-v-ssha.html> (дата звернення 10.11.2020)

ВП НУБіП України "НАТІ" ВП НУБіП України "НАТІ"

34.Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14> (дата звернення 02.11.2020)

35.Пушкар М.С. Теорія і практика формування облікової політики:

монографія .Тернопіль: Карт-бланш, 2012. 260 с

36. Приймак С. В., Костишина М. Т., Долбенева Д. В. фінансова звітність

підприємств: навчальний посібник. Львів: Ліга-Прес, 2016

37. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 18.09.2018 № 2545. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 02.11.2020)

38. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського

обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 20.06.2018 р. № 564.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 02.11.2020)

39. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 6

"Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах" від 18.10.1999 р. №

242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99> (дата звернення 05.11.2020)

40. Програмні рішення "Case Ware". Сайт компанії "Case Ware". URL:

<https://caseware.com.ua/uk> (дата звернення: 06.11.2020)

41. Вуда І. О., Мельянікова Л. В. Міжнародна практика складання та подання

балансу: Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. 2013. Вип.10(4). С. 208-212.

42. Селіверстова Л. С. Фінансовий аналіз: навчальний посібник: Київ: Центр
учбової літератури, 2015. 274 с.

43. Складірова І. С. Удосконалення методики складання фінансової звітності.

Управління розвитком. 2015. №15(155). С.83-85.

44. Слесар Т. М. Перспективи розвитку учета в системі управління.

Перспективи розвитку учета в системі управління / Universum: економіка
и юриспруденція: научный журнал. 2018. №5. С. 24.

45. Сук О. К., Сук П. Д. Організація бухгалтерського обліку. Підручник. Київ:

Каравела, 2011. 624 с.

46. Татаренко А. В. Методика фінансового аналізу підприємства. Консультант

бухгалтера. 2015. № 17. 34 с.

47. Утенкова К.О. Аудит : навчальний посібник. Київ : Алерта, 2011. 408 с

48. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / за ред. Соколовська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В та ін. Дніпро: НМетАУ, 2017. 92 с.

49.Черниш С. С. Економічний аналіз : навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2014. 312 с

50.Чижевська Л.В. Бухгалтерський баланс: проблеми теорії і практики: навчальний посібник. Житомир: ЖІТІ, 2011. 408 с.

51.Шара Є. Ю., Соколовська-Гонтаренко І. Є. Фінансовий облік : навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 336 с.

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ДОДАТКИ

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Інформаційне забезпечення складання Балансу ТОВ «Сираївське» за 2023р.

Стаття	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Джерела інформації: за даними бухгалтерського обліку (рахунки, субрахунки, подані відповідно з Інструкцією № 291)
АКТИВ				
I. Необоротні активи				
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8 807	4 870	Сальдо дебетове субрах. 151
Основні засоби	1010	43 403	55 580	Залишкова вартість ОЗ
первісна вартість	1011	58 966	80 085	Сальдо дебетове рах. 10, 16
знос	1012	15 563	24 505	Сальдо кредитове субрах. 131, 134
Довгострокові біологічні активи	1020	15 337	16 230	Різниця між рядками 1021 та 1022
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	15 605	16 230	Д-т сальдо субрах. 162, 164, 166
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	268	456	К-т сальдо субрах. 134
Довгострокові фінансові інвестиції: Які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	68	68	Д-т сальдо субрах. 141
Усього за розділом I	1095	67 615	76 292	Сума значень рядків 1005, 1010, 1011, 1012, 1020, 1030
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	84 437	88 874	Д-т сальдо рах. 20, 22, 23, 26, 27, 28,
Виробничі запаси	1101	59 139	48 157	Д-т сальдо рах. 20, 22
Незавершене виробництво	1102	25 298	40 717	Д-т сальдо рах. 23
Поточні біологічні активи	1110	7 270	8 218	Д-т сальдо рах. 21

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	52 693	57 993	Д-т сальдо рах. 36
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	311	1 028	Д-т сальдо субрах. 641, 642
Гроші та їх еквіваленти	1165	168	357	Д-т сальдо субрах. 30, 31, 33, 351
Готівка	1166	1	3	Д-т сальдо рах. 30
Рахунки в банках	1167	167	354	Д-т сальдо рах. 31, 33
Інші оборотні активи	1190	1 480	52	Д-т сальдо субрах. 64.3, 64.4
Усього за розділом II	1195	146 359	156 522	Сума значень рядків 1100, 1101, 1102, 1110, 1125, 1135, 1165, 1166, 1167, 1190
Баланс	1300	213 974	232 814	Сума значень рядків 1095 та 1195
ПАСИВ				
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 870	1 870	К-т сальдо рах. 40
Додатковий капітал	1410	21 365	21 365	К-т сальдо рах. 42
Резервний капітал	1415	57 074	57 74	К-т сальдо рах. 43
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	78 225	108 332	К-т сальдо субрах. 441
Усього за розділом I	1495	158 534	188 641	Сума значень рядків 1400, 1410, 1415, 1420
III. Поточні зобов'язання та забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	29 116	17 101	К-т сальдо рах. 60
Поточна кредиторська заборгованість за:				
товари, роботи, послуги	1615	25 287	22 838	К-т сальдо рах. 63
розрахунками з бюджетом	1620	421	3 733	К-т сальдо рах. 64
розрахунками зі страхування	1625	77		К-т сальдо рах. 65

Розрахунками з оплати праці	1630	312	230	К-т сальдо рах. 66
Поточні забезпечення	1660	227	73	К-т сальдо рах. 47
Усього за розділом III	1695	55 440	44 173	Сума значень рядків 1600, 1615, 1620, 1625, 1630, 1660
Баланс	1300	213 974	232 814	Сума значень рядків 1495 та 1695

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Додаток А.2

ВП НУБіП України "НАТІ" Горизонтальний аналіз активу балансу (тис. грн) ВП НУБіП України "НАТІ"

Актив	Код рядка	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення 2022 до 2021рр.	Абсолютне відхилення 2023 до 2022рр.	Відносне відхилення 2022 до 2021рр.	Відносне відхилення 2023 до 2022рр.
I Необоротні активи								
Незавершені капітальні інвестицій	1005	7542	8807	4870	1265	-3937	116,77	55,30
Основні засоби:	1010	29755	43403	55580	13648	12177	145,87	128,06
первісна вартість	1011	39191	58966	80085	19775	21119	150,46	135,82
знос	1012	9436	15563	24505	6127	8942	164,93	157,46
Довгострокові біологічні активи	1020	12833	15337	15774	2504	437	119,51	102,85
первісна вартість	1021	12910	15605	16230	2695	625	120,88	104,01
накопичена амортизація	1022	77	268	456	191	188	348,05	170,15
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	68	68	68	0	0	100,00	100,00
Усього за розділом I	1095	50198	67615	76292	17417	8677	134,70	112,83
II Оборотні активи								
Запаси	1100	60437	84437	88874	24000	4437	139,71	105,25
Виробничі запаси	1101	30822	59139	48157	28317	-10982	191,87	81,43
Незавершене виробництво	1102	29615	25298	40717	-4317	15419	85,42	160,95

Поточні біологічні активи	1110	6815	7270	8218	455	948	106,68	113,04
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги: чиста реалізаційна вартість	1125	32543	52693	57993	20150	5300	161,92	110,06
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	3089	311	1028	-2778	717	10,07	330,55
Грошові кошти та їх еквіваленти в національній валюті	1165	2357	168	357	-2189	189	7,13	212,50
Готівка	1166	2	1	3	-1	2	50,00	300,00
Рахунки в банках	1167	2355	167	354	-2188	187	7,09	211,98
Інші оборотні активи	1190	4173	1480	52	-2693	-1428	35,47	3,51
Усього за розділом II	1195	109414	146359	156522	36945	10163	133,77	106,94
III Необоротні активи та групи вибуття	1200							
Баланс	1300	159612	213974	232814	54362	18840	134,06	108,80

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Додаток А.3

ВП НУБіП України "НАТІ" Горизонтальний аналіз пасиву балансу (тис. грн) ВП НУБіП України "НАТІ"

Пасив	Код рядка	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення 2022 до 2021рр.	Абсолютне відхилення 2023 до 2022рр.	Відносне відхилення 2022 до 2021рр.	Відносне відхилення 2023 до 2022рр.
I Власний капітал								
Зареєстрований капітал	1400	1870	1870	1870	0	0	100,00	100,00
Додатковий капітал	1410	21365	21365	21365	0	0	100,00	100,00
Резервний капітал	1415	57074	57074	57074	0	0	100,00	100,00
Нерозподілений прибуток	1420	45551	78225	108332	32674	30107	171,73	138,49
Неоплачений капітал	1425							
Усього за розділом I	1495	125860	158534	188641	32674	30107	125,96	118,99
III Поточні зобов'язання і забезпечення								
Короткострокові кредити банків	1600	13445	29116	17101	15671	-12015	216,56	58,73
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги	1615	19575	25287	22838	5712	-2449	129,18	90,32
з бюджетом	1620	191	421	3733	230	3312	220,42	886,70
з страхування	1625	62	77		15	-77	124,19	0,00

ВП НУБіП України "НАТІ" ВП НУБіП України "НАТІ"

з оплати праці	1630	263	312	230	49	-82	118,63	73,72
Поточні забезпечення	1660	216	227	73	11	-154	105,09	32,16
Інші поточні зобов'язання	1690			198	0	198		
Всього по розділу III	1695	33752	55440	44173	21688	-11267	164,26	79,68
IV Зобов'язання пов'язані з необоротними активами	1700							
Баланс	1900	159612	213974	232814	54362	18840	134,06	108,80

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Додаток А.4

ВП НУБІП України "НАТІ" **Вертикальний аналіз активу балансу підприємства (тис. грн.)** ВП НУБІП України "НАТІ"

Актив	Код рядка	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Структура 2021 р. %	Структура 2022 р. %	Структура 2023 р. %
I Необоротні активи							
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7542	8807	4870	4,73%	4,12%	2,09%
Основні засоби	1010	29755	43403	55580	18,64%	20,28%	23,87%
первісна вартість	1011	39191	58966	80085	24,55%	27,56%	34,40%
знос	1012	9436	15563	24505	5,91%	7,27%	10,53%
Довгострокові біологічні активи	1020	12833	15337	15774	8,04%	7,17%	6,78%
первісна вартість	1021	12910	15605	16230	8,09%	7,29%	6,97%
Накопиченв амортизація	1022	77	268	456	0,05%	0,13%	0,20%
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	68	68	68	0,04%	0,03%	0,03%
Усього за розділом I	1095	50198	67615	76292	31,45%	31,60%	32,77%
II Оборотні активи							
Запаси	1100	60437	84437	88874	37,86%	39,46%	38,17%
Виробничі запаси	1101	30822	59139	48157	19,31%	27,64%	20,68%
Незавершене виробництво	1102	29615	25298	40717	18,55%	11,82%	17,49%
Поточні біологічні активи	1110	6815	7270	8218	4,27%	3,40%	3,53%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги: чиста реалізаційна вартість	1125	32543	52693	57993	20,39%	24,63%	24,91%

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	3089	311	1028	1,94%	0,15%	0,44%
Грошові кошти та їх еквіваленти в національній валюті	1165	2357	168	357	1,48%	0,08%	0,15%
Готівка	1166	2	1	3	0,00%	0,00%	0,00%
Рахунки в банках	1167	2355	167	354	1,48%	0,08%	0,15%
Інші оборотні активи	1190	4173	1480	52	2,61%	0,69%	0,02%
Усього за розділом II	1195	109414	146359	156522	68,55%	68,40%	67,23%
III Необоротні активи та групи вибуття							
Баланс	1300	159612	213974	232814	100,00%	100,00%	100,00%

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Додаток А.5

ВП НУБіП України "НАТІ" Вертикальний аналіз пасиву балансу підприємства (тис. грн.)

Пасив	Код рядка	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Структура 2021 р.	Структура 2022 р.	Структура 2023 р.
I Власний капітал							
Зареєстрований капітал	1400	1870	1870	1870	1,17%	0,87%	0,80%
Додатковий капітал	1410	21365	21365	21365	13,39%	9,98%	9,18%
Резервний капітал	1415	57074	57074	57074	35,76%	26,67%	24,51%
Нерозподілений прибуток	1420	45551	78225	108332	28,54%	36,56%	46,53%
Неоплачений капітал	1425				0,00%	0,00%	0,00%
Усього за розділом I	1495	125860	158534	188641	78,85%	74,09%	81,03%
III Поточні зобов'язання і забезпечення							
Короткострокові кредити банків	1600	13445	29116	17101	8,42%	13,61%	7,35%
Поточна кредиторська заборгованість за товари роботи і послуги	1615	19575	25287	22838	12,26%	11,82%	9,81%
з бюджетом	1620	191	421	3733	0,12%	0,20%	1,60%
з страхування	1625	62	77		0,04%	0,04%	0,00%
з оплати праці	1630	263	312	230	0,16%	0,15%	0,10%
Поточні забезпечення	1660	216	227	73	0,14%	0,11%	0,03%
Інші поточні зобов'язання	1690			198	0,00%	0,00%	0,09%
Усього по розділу III	1695	33752	55440	44173	21,15%	25,91%	18,97%

Продовження дод. А.5

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

IV Зобов'язання пов'язані з необоротними активами					0,00%	0,00%	0,00%
Баланс	1900	159612	213974	232814	100,00%	100,00%	100,00%

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

Додаток А.6

ВП НУБІП України "НАТІ" Оцінка фінансового-майнового стану підприємства

№ п/п	Показники	Формула розрахунку показника фінансового стану	2021р.	2022 р.	2023 р.	Орієнтовне позитивне значення показника
1	2	3	4	5	6	7
1. Аналіз майнового стану підприємства						
1.1	Коефіцієнт зносу основних засобів	Рядок 1012 активу балансу / рядок 1011 активу балансу	0,24	0,26	0,31	
1.2	Коефіцієнт оновлення основних засобів	(рядок 1011 балансу за поточний рік - рядок 1011 балансу за попередній рік) / рядок 1011 балансу за поточний рік	0,44	0,34	0,26	
1.3	Коефіцієнт вибуття основних засобів	Рядок 1011 балансу за поточний рік - рядок 1011 балансу за попередній рік) / рядок 1011 балансу за попередній рік	0,78	0,50	0,36	
2. Аналіз ліквідності товариства						
2.1	Коефіцієнт покриття	Розділ II активу балансу (рядок 1195) / розділ III пасиву балансу (рядок 1695)	3,24	2,64	3,54	>1
2.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Розділ II активу балансу (р.1195 - р.1100) / розділ III пасиву балансу р.1695	1,45	1,12	1,53	
2.3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Розділ II активу балансу (р.1160 + р.1165) / розділ III пасиву балансу р.1695	0,070	0,003	0,008	
2.4	Чистий оборотний капітал (тис.грн.)	Розділ II активу балансу р.1195 - розділ III пасиву балансу р.1695	75662	90919	112349	

3. Аналіз ділової активності підприємства

3.1	Коефіцієнт оборотності активів	Форма "2" р. 2000 / ((баланс р. 1300 гр. 3 + р. 1300 гр. 4) / 2)	0,79	0,75	0,63
3.2	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,5*(рядок 1605 пасиву балансу у поточному році + рядок 1605 пасиву балансу у попередньому році + рядок 1615 пасиву балансу у поточному році + рядок 1615 пасиву балансу у попередньому році +...+рядок 1645 пасиву балансу у поточному році + рядок 1645 пасиву балансу у попередньому році)) / рядок 2050 звіту про фінансові результати	0,22	0,22	0,20
3.3	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Рядок 2000 звіту про фінансові результати / 0,5*(рядок 1040 активу балансу у поточному році + рядок 1040 активу балансу у попередньому році + рядок 1120 активу балансу у поточному році + рядок 1120 активу балансу у попередньому році + рядок 1125 активу балансу у поточному році + рядок 1125 активу балансу у попередньому році + рядок 1135 активу балансу у поточному році + рядок 1135 активу балансу у попередньому році + рядок 1130 активу балансу у поточному	3,19	3,18	2,99

	ВП НУБіП України "НАТІ"	році + рядок 1130 активу балансу у попередньому році + рядок 1140 активу балансу у поточному році + рядок 1140 активу балансу у попередньому році + рядок 1145 активу балансу у поточному році + рядок 1145 активу балансу у попередньому році + рядок 1155 активу балансу у поточному році + рядок 1155 активу балансу у попередньому році)	ВП НУБіП України "НАТІ"			ВП НУБіП України "НАТІ"
3.4	Строк погашення дебіторської заборгованості (днів)	360/Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	113	113	120	ВП НУБіП України "НАТІ"
3.5	Строк погашення кредиторської заборгованості (днів)	360/Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1650	1647	1814	ВП НУБіП України "НАТІ"
3.6	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	Рядок 2050 звіту про фінансові результати/(рядок 1101 активу балансу у поточному році + рядок 1101 активу балансу у попередньому році + рядок 1102 активу балансу у поточному році + рядок 1102 активу балансу у попередньому році + рядок 1103 активу балансу у поточному році + рядок 1103 активу балансу у попередньому році + рядок 1104 активу балансу у поточному році + рядок 1104	1,47	1,54	1,46	ВП НУБіП України "НАТІ"

3.7	Коефіцієнт оборотності основних засобів (капіталовіддача)	Рядок 2000 звіту про фінансові результати/0,5*(рядок 1010 активу балансу у поточному році + рядок 1010 активу балансу у попередньому році)	4,69	3,85	3,38	
3.8	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Рядок 2000 звіту про фінансові результати/0,5*(рядок 1495 пасиву балансу у поточному році + рядок 1495 пасиву балансу у попередньому році)	0,97	0,99	0,97	
4. Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) товариства						
4.1	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	Розділ I пасиву балансу р. 1495 / усього по пасиву	0,79	0,74	0,81	
4.2	Коефіцієнт фінансування	Пасив балансу (р.1595 + р.1695 + р.1700 + р.1800) / розділ I пасиву балансу р.1495	0,27	0,35	0,23	
4.3	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	(розділ II активу балансу р.1195 - розділ III пасиву балансу р.1695) / розділ III пасиву балансу р.1695	2,24	1,64	2,54	
4.4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	(розділ II активу балансу р.1195 - розділ III пасиву балансу р.1695) / розділ I пасиву балансу р.1495	0,60	0,57	0,60	
5. Аналіз рентабельності товариства						
5.1	Коефіцієнт оборотності активів	форма 2 р. 2000 / ((баланс р. 1300 гр. 3 + р. 1300 гр. 4) / 2)	0,79	0,75	0,75	
5.2	Коефіцієнт рентабельності активів	форма 2 р. 2350 або 2355 / ((баланс р. 1300 гр. 3 + р. 1300 гр. 4) / 2)	0,23	0,17	0,13	

5.3	Коефіцієнт рентабельності продукції	форма 2 (р. 2190 або р. 2195 + р. 2180 - р. 2120) / форма 2 (р. 2050 + р. 2130 + р. 2150)	0,37	0,39	0,29	
5.4	Коефіцієнт рентабельності діяльності	форма 2 р. 2350 або 2355 / форма 2 р. 2000	0,30	0,23	0,18	

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"

ВП НУБіП України "НАТІ"